बौद्ध सन्धा भाष्य बोध

(सन्धा भाष्य कारिका उद्घृत)

बौद्ध ग्रन्थे च्वंगु सन्धा भाष्य शब्द बोधयाना चर्य यायेगु बौद्धधर्म सारांश

श्री वज्रसत्व

संकलनकर्ता

कविराज [illegible] वज्राचार्य शास्त्री

बौद्ध सन्धा भाष्य बोध

(सन्धा भाष्य कारिका उद्‌घृत)

वज्रयान महायान प्रत्येक बुद्धयान चर्य यायेबले सन्धा भाष्य ज्ञान सियेका पंचामृत प्रयोग यायेगु विधिः

संकलनकर्ता

कविराज सद्धर्मराज वज्राचार्य शास्त्री

प्रकाशक :

सिद्धि - ईन्द्र स्मृति गुठी

पिम्बहाल, यल ।

प्रकाशक :
सिद्धि - ईन्द्र स्मृति गुठी
पिम्बहाल, यल ।

प्रकाशन मितिः बु. सं. २५४३
: ने. सं. १११९
: बि. सं. २०५६

[सर्वाधिकार च्वमियाके दु ।]

पिदना : १०००

मू : धर्मदान

मुद्रण : बागमती छापाखाना
गाबाहाः, वनबाहाः, यल ।
फोन नं. ५३३८४७

प्रस्तावना

विविध बौद्ध ग्रन्थे सन्धा भाष्य शब्द आपालं क्यनातगु दु। फुक सन्धा भाष्य यागु भावार्थ ज्ञान गुरुसेवायाना जक लाभ जुइगु खः। बौद्ध ग्रन्थ अवदान सूत्र उल्लेखयाना तइगु बुद्धोपदेश ज्ञान गुरु यागु कृपांजक सफू तयार जुइगु खः। बुद्धोपदेश परमार्थ ज्ञान, यथार्थ अद्वय ज्ञान सत्यवाद जुया च्वनीगु खः।

गुलिसिनं कल्पनायाना बुद्ध वचनयात ब्यंगनका मिथ्यावचन कया विपरीत जुइक लेखयाना पत्रिका प्रचार याना च्वंपिंदु । सत्ययात असत्य याइगु, असत्ययात सत्ययाइगु। सत्य उपदेशकपिन्त अपवादयाना संभिन्न प्रलापयाना च्वनीपिं दु। थःम्हं याइगु मिथ्या अपराध सुचुका सज्जन साधुपिन्त ईर्ष्या याना क्यनीगु दुर्जन अभिमानीपिंगु स्वभाव खः। अजागु स्वभाव जुइका बौद्ध धाय्का च्वंपिं दु।

कलिजुगे थुजापिं उत्पन्न जुया वइ धइगु करुणापुण्डरीके उल्लेख जूगु दु। करुणापुण्डरीके कनातगु कथं कलियुगे तामसी धर्म यायेगु अनिवार्य याना च्वनी। तामसी धर्म यात तःधंगु धर्म धका मोह जुया च्वनी। धर्म भाणक विद्वानपिंगु परमार्थ उपदेशयात अखकतं ब्यंगनका उपहास याना च्वनी। सन्धा भाष्ययागु भावार्थ ज्ञान बोध यायेगु कुतः याइ मखू। परमार्थ ज्ञाने च्वनी मखु। परमार्थ ज्ञान यात विश्वास याइमखु। अजापिन्त उद्धार याये फय्मा

धका समुद्ररेणु ब्राम्हणं रत्नगर्भ बुद्ध भगवान तथागत यागु न्ह्योने च्वना प्रणिधान याना वोम्ह थ्व भद्रकल्पे सहानाम लोक धातुस शाक्यमुनि भगवान बुद्ध जुया बिज्यात।

वसपोलं उपदेश बिया बिज्यागु नवसूत्र व पंचाकाराभि सम्बोधिज्ञाने च्वंगु सन्धा भाष्य अनुसार धर्म कर्म चर्य यायेमा धइगु उल्लेख जूगु दु।

तथागत गुह्यक सूत्र निगू भाग दु। थ्व सूत्रे सन्धा भाष्य शब्द आपालं क्यनातगु दु। पंचाकाराभि सम्बोधिज्ञाने नं सन्धा भाष्य क्यनातगु दु।

थ्व सन्धा भाष्य बोध धइगु सफू व तथागत गुह्यक सूत्र, अनुत्तर तन्त्रे च्वंगु बोधिज्ञान लिखित गम्भीर जुया च्वंगु बुद्धवचन अनुसार वज्रयाने, बोधिसत्वयान प्रत्येक बुद्धयान चर्य याना वनेगु थःगु चित्त यात बोधिचित्ते लीन यायेगु विशेष ज्ञानवर्धक खः।

बौद्ध सन्धा भाष्ये परमार्थ ज्ञान लाभ जुइगु पंचामृत, पंचज्ञान, पंचप्रदीप, पंचाकूश, पंचमकार, पंचधातु, मद्य धइगु नारिकेलोदक, मांस धइगु द्राक्षाफलादि, नरमांस धइगु त्रिफला आदि शब्द बियातगु दु। थुजागु परमार्थ ज्ञाने च्वंगु उत्तम धर्म रुपं प्रयोग यागेमागु पवित्रगु ज्ञान तोता संसारे चाहिला जुइगु संवृत्ति धर्मयागु रुपं विपरीतं अर्थयाना प्रयोग जुया च्वन।

छन्हु दिने जिं पूजा कार्यक्रमे अनुचित्तं प्रयोग यायेमते, सन्धा भाष्य यागु भावार्थ याना भिंगु कुशलमूल चर्य यायेगु थुजागु धंगं प्रयोग यासा उत्तम जू धका उपदेश बियागु यात अपवाद याना ब्यंगनका बिल। उपहास याना आक्षेप याना क्यन।

थ्व जित ब्यंग नकूगु मखु। बुद्ध वचनयात ब्यंगनकूगु धका

भापिया सहयाना च्वना। जिं सहयायेगु अवसर जित क्षान्ति धर्म लाभ जुल धका भापिया च्वना।

भगवान बुद्धयागु उपदेश महायान सूत्र कथं थ:त विमलचित्त लाभ जुइगु चर्य यायेत जिं उपदेश बियागु ज्ञान अनुसार परमार्थ ज्ञान प्रयोग यासा विमलचित्त जुया लिपा परलोके आनन्द जुइगु सुख भोग यायेदइ। कल्पनायाना शंका उपशंका कया संवृत्ति धर्म प्रयोग याना जूसा थ:गु हृदये समलचित्त जुया कल्प कल्प तकं दु:ख भोग याना जुयेमाली। धइगु बुद्धोपदेश उल्लेखजूगु दु।

बोधिचित्तया पर्याय वाचक विमलचित्त ख:। सन्धा भाष्यं बोधिचित्तयात विमलचित्त धइगु ख:। समलचित्त धइगु क्लेश उपक्लेश पुच: मुनिगु यात धाइगु ख:।

बोधिचित्त धारणा याना उत्तम चर्य याना वनिगु पुण्यं सुखावतिया अमिताभ तथागतं प्रत्येक बुद्ध पद लाभ जुयेका बिज्याइ धइगु सु. ब. उल्लेख जूगु दु। उत्तम चर्य यायेगु विधि विधान थन मदुगु मखु। तीर्थ सेवा, गुरु सेवा, कल्याण मित्र सेवा, बुद्ध धर्म संघ सेवा याना च्वनेगु धर्म प्रत्येक बुद्धयान ख:। महायान धाइगु नं ख:। थ्व निगुलिं एकार्थ जूगु दु।

धर्म कर्म दान पुण्य यायेबले सन्धा भाष्यं विपरीत मजुइक नियमपूर्णयाना चर्य यायेगु बोधिचित्तोत्पाद याना सकल प्राणी उद्धार याये फय्मा। देशे सर्वत्र शान्ति जुइमा धइगु उद्देश्यं उत्तम कुशलमूल कर्म यायेगु विधि उपोषध ब्रत, अष्टमी ब्रत, तीर्थ सेवा ब्रत कर्म यायेगु प्रत्येक बुद्धयान महायान ख:। वज्रयान महायान लिपा वोगु धका अलग अलग याना बीगु उचित मजू। धइगु विमलप्रभा सूत्रे "वज्रयानं श्रावक प्रत्येक यानानां अग्रं सम्यक्सम्बुद्धयानमेव वज्रयानं" अभिषेक पटले बुद्धोपदेश उल्लेख

जूगु दु । परमाक्षरज्ञान सिद्धिज्ञान पटले नं अथेहे उल्लेख जूगु दु ।

उक्त ज्ञान पटले च्वंगु बुद्धोपदेश यात मिखां मखंपिसं ट्वाक्क पाय्छि मजुइक च्वया प्रचार याइगु बुद्धयानयात विकृत याना क्यंगु विषये "स्थिर सिद्धि दूषण दृष्टान्त धर्मी असिद्धः" धका संज्ञा ब्यूगु दु ।

उपरोक्त च्वयागु जि थुलि तक सःम्ह धका लेखक जुयागु मखु । जिनं छम्ह अल्पज्ञ जुया च्वनाम्ह खः । गुरु सेवा याना च्वनागु पुण्यं छगु निगू चिकिचा धंगु पुस्तिका च्वया बुद्धोपदेश प्रचार यानागु खः । जिके विवाद यायेगु शक्ति मदु । कल्पना याना च्वेगु विचार मदु ।

थ्व सफू पिदनेत श्री धर्मबहादुर शाक्यजुं बोधिचित्त उत्पत्ति याना पिदनेत ग्वहाली बिया बिज्यागु यात सहर्ष साधुवाद बिया जगत प्राणीपिन्त उद्धार याये फइगु बुद्धकार्य सफल जुइमा धइगु शुभाय् बिया च्वना । अस्तु ।

- सद्धर्मराज वज्राचार्य

त्रिरत्न शरण

रत्नत्रयं मे शरणं सर्व प्रतिदिशाम्यघं।
अनुमोदे जगत्पुण्यं बुद्धबोधौं दधे मनः॥
आबोधौ शरणं यामि बुद्धधर्मगणोत्तमं।
बोधिचित्तं करोम्येष स्वपरार्थ प्रसिद्धये॥
उत्पादयामि बर बोधिचित्तं। निमणत्रयामि
इह सर्वसत्वान्॥ इष्टाञ्चरिष्ये बरबोधिचारिकाँ।
बुद्धोभवेयं जगतो हिताय॥

स्व. सिद्धिराज शाक्य व इन्द्र कुमारी शाक्य

निगू शब्द

थ्व बौद्ध सन्धा भाष्य बोध अत्यन्त महत्वपूर्णगु उपयोगी सफू खः। वर्तमाने थुजागु सफू सुनानं पिदना च्वंगु मखनानि। पं. सद्धर्मराज वज्राचार्यं बौद्ध शास्त्र तन्त्र अध्ययन व आपालं परीश्रम याना अनुसन्धानं तयार याना बिज्यागु सफू खना जित सहर्ष जकमखु बोधिज्ञाने च्वंगु बुद्धयान धर्मयात टिवः बीगु आभास खनागु जुल। थ्व सफूयागु ज्ञानं पूजाविधि कार्यक्रमे प्रयोग यायेमागु अनिवार्य जूगु खना पिदनेत सहयोग बिया प्रकाशयानागु खः।

परन्तु जिम्ह पूज्यपिता स्व. सिद्धिराज शाक्य व पूज्यमाता इन्द्रकुमारी शाक्यपिंगु स्मरण व सुखावती बास लायेमा धइगु उद्देश्यं थ्व सफू पिदना धर्मदान याना बियागु जुल। थुगु धर्मदान यानागु पुण्यं सकल प्राणीगणपिंनं बोधिज्ञान मार्गे लाना बुद्धत्व प्राप्त याना संसारं तरे जुयावने फयेमा धका प्रणिधान याना च्वना।

थ्व बौद्ध सन्धा भाष्य बोध सफू च्वया बिज्याम्ह पं. सद्धर्मराज वज्राचार्यज्यूयात आपालं शुभाय् देछाया च्वना।

तिथि : २०५६ श्रावणशुक्ल द्वितीया।

शुभ चिन्तक
धर्मबहादुर शाक्य
व
सकल परिवार
पिम्बाहाल, यल।

बौद्ध सन्धा भाष्ययागु भावार्थ

वज्रयाने च्वंगु बुद्ध वचन ज्ञान अनुसार सम्पूर्ण प्राणीपिंगु मनयात धर्म धातु धाइगु खः । गुम्हस्यें धर्मधातु यागु ज्ञान म्हसीके फइ । उम्हस्यें मनयात धर्मधातु स्वरुप बोधिचित्तोत्पादक जुइगु बोधिचित्त यात बुद्धविम्व धका म्हसीके फइ । बुद्धविम्वयात बुद्धगर्भ धाइगु खः अजागु बुद्धगर्भ स्वरुप बोधिचित्तयात सदां नमस्कार याना च्वनेमागु तथागत गुह्यक सूत्रे बुद्ध वचन उल्लेख दु ।

न्हापांनिसें यागु मांसमद्य प्रयोग थुजागु प्रकारं उल्लेख जूगु दु । तथागत गुह्यक सूत्रे मांसया अर्थ फलफुलयात धाइगु खः । गथे कि- मांसं = दाख फलमूलादिकम् । धका टीका भावार्थ ब्यूगु दु । उकी पशुयागु ला धका अर्थयाना प्रयोग यायेगु ब्यर्थ जूवनी । मद्यं नारीकेलोदकम् = मद्यं धैगु नारिकेलोदकयात धागु खः । नारिकेलोदकया अर्थ नैंक्यायागु दुने च्वंगु लःयात धाइगु खः । एला धागु मखु । यदि नैंक्या यागु लः अभाव जूसा कवाफ चिनी यागु रस कायेगु सीकेमा । कवाफ चिनी यागु रस यात कंकोल रस नं धाइगु खः । थुजागु चीज पूजाविधिस प्रयोग जूसा उत्तम पूजा ज्वी । सन्धा भाष्ययागु यथार्थ अर्थ याना तत्व ज्ञानं प्रयोग यायेगु तन्त्रयाने लावनी जुल । तन्त्रयान धइगु अनुत्तर ज्ञान खः । सन्धा भाष्ययागु श्लोक थुगु कथं उल्लेख जूगु दु -

वज्रोदकं = वज्रोदकं समाख्यातं नारिकेलोदकं मतं ।
बुद्ध पूजादि सर्वेषु पिवन्ति सुर पानया: ॥

नारिकेलोदक धाइगु यात वज्रोदक धाइ । अजागु वज्रोदक सम्पूर्ण बुद्धपूजास प्रयोग यायेबले सुर (चक्रसम्वर आदि देवता) पिसं व पानया: (देवीपिसं) वज्रदेवी भगवती पिसं । पिवन्ति = त्वना विज्याइ धैगु भावार्थ टीका बिया तगु दु ।

सुरपानया: शब्द यागु अर्थ सुरापान धागु खने मदु टीकाय् थथे उल्लेख जूगु दु -

सुर = चक्रसम्वर, बुद्ध, देवता ।

पानया: = देवीगण, भगवती, वज्रोयोगिनी आदि स्त्री वाचका: ॥

थुजागु सन्धा भाष्ययागु भावार्थ टीका बियातगु ज्ञानोदय तन्त्रे उल्लेख दु ।

बौद्ध सन्धा भाष्य बोध

सन्धा भाष्य शब्द ज्ञान बोध

सन्धा भाष्य शब्दज्ञान बोध अनुसार क्वे च्वयागु भावार्थ याना शुद्धगु रुपं परमार्थ प्रयोग यायेमागु थुगु प्रकारं कनातगु दु ।

सन्धा भाष्य शब्द	साधारण अर्थ	भावार्थ
महिष	म्ये	भुयुफसि
अज	दुगुचा	नैक्या गो (क्यातुगु)
मेषी	फइचा	ब्या
हंस	हैं	तु
कुक्कुट	खा	तुसि

तत्व ज्ञानहीन जुया च्वंपिसं पंचवली बीगु धका न्याम्ह पशुवली बिया धर्मभाव याना च्वन । अथे पशुवली बियापूजा

याना देवदेवीगण खुशि जुइमखु । अजागु पशुवली बिया पूजायाइगुसंवृत्ति धर्म खः ।

बुद्धवचन अनुसार तत्वज्ञानं सीका पंचवली बीगु न्याता प्रकार यागु चीज भावार्थ याना भुयुफसि, नैंक्यागो, ब्या, तु, तुसि तया विधि अनुसार पूजायाना सादुरू हाय्का गुम्हेसिनं पूजायाइ । अथे पूजायागु खना देवदेवीगणपिं खुशि जुया मनोरथ कामना पूर्ण जुइगु जुल । उकीं तत्वज्ञानं भावार्थ याना पूजा यायेगु उत्तम जुइ । थुजागु उत्तम पूजा परमार्थ धर्म खः । परमार्थ धर्म धइगु तथागत यागु तथता धर्म खः ।

संवृत्ति धर्मयाना ईश्वरपिं खुशि जुइमखु । परमार्थ धर्मयाना ईश्वरपिं हर्ष जुया वरदान बिया च्वनी धइगु ज्ञानसिद्धि तन्त्रे उल्लेख जूगु दु ।

संवृत्ति धर्मयात तमोगुण धर्म नं धाइगु खः । निर्वाण मार्ग भ्रष्ट, ज्ञान ज्योतिहीन, बोधिचित्तहीन, तीर्यक लोक प्रवेशक, समलचित्त जुया च्वनीगु खः ।

परमार्थ धर्मयात सत्वगुण धर्म धाइ । बोधिचित्त प्रदायक, निर्वाण ज्ञान दर्शक, तथता ज्ञान प्रदर्शक, तत्वज्ञान धारक विमलचित्त जुया च्वनी ।

विमलचित्त अमर स्वभाव जुया च्वनी । समलचित्त क्लेश स्वभाव जुया च्वनी । विमलचित्ते करुणात्मक जुया शान्त स्वभावम्ह जुइ ।

समलचित्ते राग द्वेष मोहं लिप्त जुयाच्वंम्ह जुइ ।

तत्वज्ञ तान्त्रिकं चटक याइगु वलि भोग

तत्वज्ञ तान्त्रिकं प्राणीपिन्त दुःख मजुइक अहिंसक रुपं चटक याना शान्त जुइक वलि भोग बिया निर्विघ्न रुपं कार्य

याइगु थुजागु प्रकार खः।

चिन्तामणि कलशे हाकुमुस्या, भुति, स्याबजी, गोगुमाय् व बजी थुलि न्याता तया पूजायाना विधिपूर्वकं सिद्ध याये धुंका उक्त न्याता अन्न तान्त्रिक म्हिचाय् तया तन्त्र मन्त्र विधि अनुसार चटक याना तथास्थाने उचित प्रयोग याइगु खः।

उदाहरण थथे ब्यूगु दु - वन्धुदत्त (आचार्य) वज्राचार्य कामरुप क्षेत्रे गमन जूबले यक्षगण सन्तोषयायत् उपरोक्त न्याता चीज तया चिन्तामणि कलश पूजायाना क्यंगु वंशावली उल्लेख जूगु दु।

कुलन्तमाष अजोत्पत्ति-	हाकुमुस्या (म्वा) यार्कें दुगुचा उत्पत्ति यागु।
श्वेतशिम्वि हंसोत्पत्ति -	भुतियार्कें हें उत्पत्ति यागु।
भृष्ट पृथुक मेष्योत्पत्ति-	स्याबजी यार्कें फइचा उत्पत्ति यागु।
माषोत्पत्ति मेष -	गोगु माय् यार्कें म्ये उत्पत्ति यागु।
चिप्तान्न मत्स्योत्पत्ति -	बजीयार्कें न्या उत्पत्ति यागु।

उपरोक्त प्रकार भुति, स्याबजी, गोगुमाय्, हाकुमुस्या, बजी थुलि न्याता अन्न चीज यात विधि अनुसार सिद्ध याना इन्द्रजालं उत्पत्ति याना प्राणी हिंसा मयास्ये यक्षगणपिन्त भोजन बिया यक्षगण वशेकया सन्तोषयाना ब्यूगु इन्द्रजाल तन्त्र पुरूषार्थ साधन तन्त्रयाने उललेख जूगु दु।

उकीं सन्धा भाष्य यागु अर्थ तत्वज्ञान थुइका भिंगु चर्य यासा जक पुरूषार्थ सिद्धि लाभ जुया उत्तम जुइक उद्धार कार्ययाये फइगु खः। अधम विपरीत धगं अर्थयाना ज्यायागु फलं विघ्न जुया स्वयं च्यूत जुया वनिगु दृष्य न्हचोने वया च्वनी। थथे धका पूर्वकालया तान्त्रिकाचार्यपिसं नं उल्लेख याना वंगु इन्द्रजाल तन्त्र

यदाकदा संस्थाने खनेदु। स्वयं अन्तर्धान जुया वनेगु, हानं खनेदयक प्रकट जुया क्यनेगु। माकः, भालु वशेकया चटक याना क्यनेगु तन्त्र मन्त्र इन्द्रजाल शास्त्रे सन्धा भाष्यं क्यना तगु दु।

महामांस धूप

कस्तुरी सिल्हकं ज्ञेयं कर्पूरं घृतमुच्यते।
महामांसेति विख्यातं पूजयेत् विधिना सदा॥

तथागत गुह्यक सूत्र बुद्धोपदेश कथं महामांस धइगु कस्तुरी शिल्हाय्, कपूर, साध्यो थुलि प्यता तया मिलेयाय्गु यात महामांस धूप धाइगु खः। थुजोगु प्रकारं महामांस प्रयोग याना सदानं पूजा याये। थ्व देव देवीपिंगु धूप खः। गुह्य आगमे पूजा याय्गु धूप खः।

अज्ञानीपिसं महामांस शब्दयात ला धका अर्थ याना गोप्य रुपं मनू मचायंका स्याना मनूयागु ला सुकूगंका धूप थनीगु जुया च्वन। थ्व ब्यर्थगु नरकगामी ज्या खः।

पुनश्च–

पुर्वोक्ति चतुर्विधं द्रव्यं प्रयोजयेत् यथाविधिः।
महामांस समाख्यातं मद्य कंकोलकं मतम्॥

हानं च्वे कनागु प्यता द्रव्य (चीज) तया यथाविधिं जज्ञ होमार्चन व गुह्य आगमे पूजायाये। थ्व प्यता द्रव्ययात महामांस धूप धाइगु खः। हानं मद्य धइगु कंकोलक रस (शीतल चिनियागु रस) यात धाइगु खः। व रस तया यथाविधिं पूजायाये। उत्तम सिद्धि लाभ जूइ धइगु गुह्यसिद्धि ग्रन्थे कनातगु दु। "कंकोलकं रसं मद्यं प्रयोजयेत सिद्धिदः।" थ्व प्रमाणं सिद्धिदायक जुया च्वंगु दु।

पंचमकार

पंचमकार यागु सन्धा भाष्य नं गुह्य अर्थ जुया च्वंगु दु। पंचमकार यागु ज्ञान भावार्थ भगवान बुद्धं विद्वान बोधिसत्वपिन्त कना विज्यागु थथे खः। पंचमकारयात पंचतत्व, कुलद्रव्य कुलतत्व नं धाइगु खः।

मद्यं मांसं च मत्स्यं च मुद्रा मैथुनमेव च।
मकार पंचकं देवी देवता प्रीतिकारकम्॥ कुलार्णवि॥

भावार्थ टीका थथे उल्लेख जूगुदु। मद्य धइगु वास्तवे समाधियोग अवस्थाय् अत्यन्त रस ताया गुबलेंहे मन विचलित मजूगु यात अमृतरस धाइगु खः। थ्व अमृतरस यात मद्य धाइ। एलायात धाइगु मखु।

मांस = मांस धइगु अज्ञानरुपी पशु स्वभावयात ज्ञानरुपी खड्गं छेदन याना चित्तयात तथता धर्मे (परमार्थ धर्मे) तया च्वनेगु यात मांस धका सीकेगु खः। हिंसा याना तगु ला यात धाइगु मखु।

मीन = मीन धइगु सन्धा भाष्यं श्वास प्रश्वास निगु मध्ये श्वास जःगु न्हाय् प्वालं दुकाय्गु, प्रश्वास खःगु न्हाय् प्वालं पिछ्वय्गु याना थःगु वशेतय्गु कार्ययात मीन धका धाइगु खः। साधारणं अर्थ याना न्या तय्गु धाय्गु मखु।

मुद्रा = मुद्रा धइगु कुसंगत तोता सत्संगत याना त्रियान स्वंगु बुद्धयान यात छगु उपाय कौशलय ज्ञान सीकेगु धारणा याय्गु यात मुद्रा धाइगु खः। थ्व न्हापांगु मुद्रा खः। निगूगु मुद्रा धइगु आवाहनादि कार्ये प्रयोग याइगु जुया देवतापिनि प्रीतिकारक जुइगु खः। थ्व स्वभाव शुद्धा काय्गु मुद्रा खः। स्वंगु मुद्रा अर्थे मोदकारक जूगुलिं थ्व पौष्टिक नं जुइगु खः। प्यंगूगु मुद्रा अर्थे

दिव्य भावापन्न मुद्रा कुण्डलिनी संयुक्त चित्तयात द्वलछि तकनं ध्याने तयेगु खः। थुकी मुद्रा यागु व्याख्या आपालं दु।

मैथुन = मैथुन धइगु सुषुम्ना नाडी नाप प्राणयात समावेश याय्‌गु विधियात मैथुन धाइगु खः। थ्व वायुयोग याय्‌गु क्रिया खः।

थुगु प्रकारं पंचमकार प्रयोगयाना पूजा, जप, ध्यान विविध मुद्रा यागु विधाने क्यना तगु अनुसार पवित्रगु क्रिया चर्य याय्‌गु खः। उपरोक्त पंचमकार - मद्य, मांस, मीन, मैथुन, मुद्रा थुलि न्यागु शब्दयागु भावार्थ बुद्ध वचन अनुसार प्रयोग यासा जक देव देवीपिनि प्रीतिकारक जूवनी। अन्यथा विपरीतं प्रयोग यागु कार्य फुक व्यर्थ जुया नरकगामी जूवनी धइगु कुलार्णवे उल्लेख जूगु दु।

हानं मेगु मांस, महामांसयागु अर्थ भाषाय्‌ थथे कनातगु दु -

तत्वध्यान प्रीतिकाऽहारं मांसंचेति तदुच्यते।
आकाशानन्ततत्योगाश्व महामांसन्तु तद्भवेत्॥

अर्थात्‌ तत्व ज्ञानं उचित चर्य याय्‌गु, ध्यान याय्‌गु प्रीतिक आहार यात मांस धाइगु खः। तद्नुसार आकाश समान निर्मलगु बोधिचित्तं मदिक्क ध्यान प्रयोग याय्‌गु विधियात महामांस धाइगु सन्धा भाष्यय्‌ कनातगु दु। तदर्थ बोधिचित्तं ध्यानाहार याना च्वनेगु विधियात महामांस धाइगु खः।

मद्य प्रयोग याय्‌गु समय सिद्धि

इदं तं नारिकंवारि समयादि क्रमाद्ददेत्।
समय, रक्षणासिद्धि पिव वजामृतोदकम्॥

थ्व नैंक्यायागु जल (लः) यात कया समयादि (समयसिद्धि व रक्षणासिद्धि) यागु क्रम विधिं प्रयोग याना बियेमा। थुकेयागु भावार्थ नारिकेल जलयात वज्रोदक धाइ। समयसिद्धि, रक्षणासिद्धि लाभ याय्‌त वज्रोदक त्वनेगु सेवन याय्‌गु खः।

(मांसं) पक्वाम्र पनसः द्राक्षाः (मद्यं) नारिकेलोदकादयः।
नानाफल विचित्रं वै दापयेत् गण मण्डले॥

मांस धइगु पाके जूगु फलफुल अं, फंसि, दाख अनेक फल आदि खः। मद्य धइगु नारिकेलोदक आदि (नैंक्या लः) व कंकोल रस तया गणमण्डले गुरूमण्डल समाधि विधि चर्ये प्रयोग याना बियेमागु कना तगु दु।

"एवं प्रयोगात् पुरुषार्थसिद्धिः मनोरथं वै लभते महन्तम्"

थुगु प्रकारं प्रयोगयागु फल पुरुषार्थसिद्धि व मनोरथ कामना तथा तःधंगु पुण्य लाभ जुइ।

मद्य मांस बिना पूज्यं होमं चैव बिना घृतम्॥
सद्‌गुरूं च बिनासिद्धिः बिना धर्मेण मुक्तिदम्॥

मद्य धइगु उपरोक्त नारिकेलोदक व मांस धइगु फलफूल तया पूजा मयागु, घ्यो तया पूजा यज्ञ होम मयागु (साध्योमतःस्ये जज्ञ यागु) उत्तम पुण्य लाभ जुइमखु। अथेहे सद्‌गुरूयागु आज्ञा अनुसार पूजा मयागु सिद्धिफल दइमखु। उत्तम धर्म बिना मुक्ति (मोक्ष) लाभ जुइमखु।

थुजोगु प्रकारं उपरोक्त भावार्थ याना सिद्धि फलदायक विधियात लंघना याना अनर्थ रुपं प्रयोगयागु मूलापत्ति प्रयोग जूगु समान जुइ धइगु तथागतगुह्यक सूत्रे उल्लेख जूगु दु।

पितर मातर शब्द ज्ञान धारणा याय्‌गु सन्धा भाष्य वाक्य थुजोगु प्रकारं बुद्धोपदेश उल्लेख जूगु थन न्हचथने त्यना।

पितरं हन्ति, मातरं कामयेत्। थुकीयागु भावार्थ थथे कना तगु दु।

पितरं हन्ति = क्लेश समूहान् छेदयन्ति इत्यर्थः।
पितरं = क्लेश उपक्लेश द्वको पुचःयात। हन्ति=नाशयाइ।
मातरं कामयेत् = चक्षु श्रोत घ्राणजिव्हा काय मनांसि धारयेत् इत्यर्थः।

मातरं = मिखा न्हाय् न्हाय्पं म्ये शरीर मन समेत यात मातर धाइगु खः। कामयेत् = थुज्वःगु मातर स्वरुप पञ्चेन्द्रिय धारणा याना उकिया लिउने वइगु धर्मशब्द, धर्मरुप, धर्मरस, धर्मस्पर्श व धर्मगन्धायागु पुण्य रुप ग्रहण याना पुण्यफल आश्वादन याय्गु बोधिज्ञान लाभ जुइमा धका कामना याय्गु खः।

थुजोगु भावार्थ सिइका चर्य याय्मा धइगु तथागत गुह्यक सूत्र व तन्त्रयाने उल्लेख जूगु दु। थुजोगु तत्वज्ञान सिइका बुद्धयान चर्यबुद्धकार्य सफल याये फुम्ह बोधिसत्व महासत्व जुये फइगु जुल।

हानं मेगु सन्धा भाष्य थ्व कथं उल्लेख जूगु दु।

❀मातृ भागिनी पुत्रींश्च कामयेत् यस्तु साधकः।
ससिद्धि विपुलां गच्छेत् महायानाग्रा धर्मताम् ॥१॥
जनयति भण्यते प्रज्ञा जनयति यस्यात् जगज्जनं।
भगिनीति तथा प्रज्ञा विभागं दर्शयत् यतः ॥२॥
दुहित्री भण्यते प्रज्ञा गुणस्य दुहित्रीति निगद्यते।
अस्यस्पर्शा भवति यस्मात् डोम्ची तस्मात् प्रकथ्यते ॥३॥
जप जल्पनमाख्यातं आलि कालि प्रजल्पनात्।
इति बोधिचित्तोत्पाद भावनादिकं ॥

थुकीयागु भावार्थ आपालं गम्भीर जुया च्वंगु दु।

❀ मातृ, भगिनी, पुत्री = प्रज्ञापारमिता यागु प्रज्ञा स्वभाव जुया च्वंपिं धइगु शब्द।

च्वे च्वयागु श्लोकया भावार्थ थुगु कथं कना तगु दु -
मातृ = माता। भगिनी = क्यहेंचा। पुत्री = म्ह्याय्। थुजोपिं स्वम्हेसित गुम्ह खः साधकं धर्मतायागु महायानया अग्रणी जुया च्वंपिं धका स्मरणयाना सम्मानयाना च्वनी। व साधकयात तःधंगु सिद्धि लाभ जुया वइ ॥१॥ मातृ भगिनी पुत्रीयात महायानया अग्रणी धका छाय् धाल धासा जननी (मातृ) धयाम्ह प्रज्ञा धका सीकेमा। अथेहे भगिनी यातनं प्रज्ञा धका म्हसीकेमा। हानं पुत्रीयातनं प्रज्ञा धका म्हसीकेमा। कारण थुज्वःपिं मातृ भगिनी पुत्री (दुहित्री) प्रज्ञाया विभागे गुणवर्णन यानातगु दु ॥२॥ अथे प्रज्ञायागु गुण स्पर्श जुया च्वंगु कारणे अजापिन्त डोम्बी जगतया माँ जूवोपिं धका प्रख्यान्त याना तगु दु ॥३॥

थ्व हे बोधिचित्तोत्पाद याय्गु भावनादि प्रकरण खः धका सीकेमा। उकीं तथागतपिसं मातृ भगिनी पुत्रीयात महायानाग्र धर्मता ज़ूवोगू धका वर्णन याना बिज्यागु तथागत गुह्यक तन्त्रराजे उल्लेख जूगु दु।

हानं तथागतपिसं कुलपुत्री प्रशंसा याना बिज्यागु साधन तन्त्र स्त्री प्रशंसा पतले थथे कनातगु दु।

> स्त्रियः स्वर्गः स्त्रियो धर्मः स्त्रियमेव परंतपः।
> स्त्रियः बुद्धः स्त्रियः संघः प्रज्ञापारमिता स्त्रियः॥

भावार्थः- मिसा धयापिं स्वर्ग खः। मिसा धयापिं धर्म स्वरुप खः। मिसा धयापिंहे तःधंगु तप खः। वथ्यें मिसा धयापिं नं बुद्ध जूवइपिं खः। मिसा धयापिं संघ स्वरुप नं खः। उकेया कारणे मिसा धयापिं हे प्रज्ञापारमिता खः। शब्द रुप-स्त्री-स्त्रियौ-स्त्रियः आदि।

थुजागु विवरण भगवान बुद्ध शाक्यमुनि तथागतं साधन तन्त्र उपदेश बिया बिज्याबले स्त्री प्रशंसा याना बिज्यागु दु। अथे जूगुलिं स्त्री बिना तथागत भगवान बुद्ध जुइम्ह बोधिसत्व अवतरण जुइ मखु। थुकीयागु हेतु स्त्रीयागु गर्भाशय पलेस्वाँ खः। पलेस्वाँ यागु लक्षण उत्तम मध्यम अधम नं क्यनातगु दु। उत्तम जुया च्वंगु सुलक्षण सुधर्म व मध्यमे बोधिसत्व अवतरण जुया च्वनी। अधम जुया च्वंगु अन्धकारे कुलक्षण अधम जुया पाप कर्मे रत जुया च्वनी।

उत्तम जुया च्वंम्ह स्त्री नं भिंगु कुले अवतरण जुइ। बोधिसत्व जन्मयाइ। सुगतिमार्ग क्यनी। सम्पूर्ण क्लेश मल मदेका सकल प्राणी पिन्त उद्धार जुइगु ज्ञानयागु आलोक क्यनी। उकिया निम्तिं स्त्री धयाम्ह प्रज्ञापारमिता स्वरुप खः धका धयातगु दु। साधन तन्त्रे उल्लेखित।

उकिया कारणे वसपोल मायादेवी बुद्ध जननी प्रज्ञादेवी जूगु निम्तिं तथागत जुइम्ह बोधिसत्व जन्मयाना बिज्यागु खः। थ्वहे कारणे मातृ भगिनी पुत्रीपिन्त प्रज्ञा धइगु वर्णन यानातगु जुया च्वन। थुजोगु तत्व ज्ञान सीका बुद्धयान चर्य याना बुद्धकार्य सफल जुया बुद्धत्व लाभ जुइगु न्ह्योने सःतिना वइगु जुल। थुलि ज्ञान स्त्री यागु वर्णन जुल।

आः पंचामृतयागु प्रशंसा थन न्ह्यब्वये त्यना। पंचामृत यागु सन्धा भाष्य शब्द साधारण व्यक्तिपिसं बोधयाइगु कठिन जुया च्वनीगु दु। बौद्ध तन्त्र कोश अध्ययन मयापिसं पंचामृत यागु सन्धा भाष्य शब्द मथुया पंचामृते पंचबुद्धात्मक यागु प्रभाव स्वाना च्वंगु दु धइगु ज्ञान अभाव जुया च्वन। उकीं पंचामृत यागु सन्धा भाष्य शब्द बुद्धोपदेश बोध यायत थुगु कथं क्यना

बिज्यागु दु। ज्ञानोदय ग्रन्थे थुगु प्रकारं उल्लेख जूगु दु।

शुक्रं रक्तं तथा मांसं विण्मुत्राणि च भक्षणम्।
घृतं क्षीरं मधु दधि ऐक्षवं विधिवत् क्रमात्॥
एतानि पंचवस्तूनि पंचामृत इति स्मृतम्।
भावयेत् परम नित्यं पंचबुद्ध स्वरूपकम्॥

सन्धा भाष्य	टीका	अर्थ	पंचबुद्ध स्वरुप
शुक्रं	- गोघृत	- साध्यो	- वैरोचन बुद्ध
रक्तं	- गोक्षीर	- सादुरु	- अक्षोभ्य बुद्ध
मांसं	- मधु	- कस्ति	- रत्नसंभव बुद्ध
विण् (विट्)	- गोदधि	- साधौ	- अमिताभ बुद्ध
मूत्र	- ऐक्षव	- साख	- अमोघसिद्धि बुद्ध

पूर्वोक्त न्याता चीज यात पंचामृत धाइगु खः। थुज्वगु न्याता चीज तया विधिपूर्वकं पंचबुद्ध स्वरुपं पूजायाना प्रयोग यायेगु खः। विधिपूर्वकं पूजायाना प्रयोग यायेगु संचालनयासा तःधंगु सिद्धि लाभ जुया पुरुषार्थ प्राप्त जूइ। बुद्धत्व लाभ जुइगु सःतिना वइ। गुरु बुद्धोपदेश अनुसार विधिपूर्वकं पूजायागु पंचामृत सेवन यागु फल पुरुषार्थ सिद्धि लाभ जुइगु खः। थुगु प्रकारं कना तगु दु।

यदि आचार्य अभिषेक मदुपिसं पंचामृत यात पूजायाना प्रयोगयागु जूसां सिद्धि फल दइमखू। छाय्धासा पंचामृतयात पंचबुद्ध स्वरुपं पूजायायेगु मंत्राभिषेक मदुपिसं पूजायाइगु निस्फल जूइ धइगु अभिषेक पटले उल्लेख जूगु दु।

थुजोगु कार्य विधिस मद्यपान प्रयोग याना पूजायागु सिद्धि लाभ जुइमखु। उकीं मद्य वर्जित याना पूजायासा उत्तम सिद्धि लाभ जुया पुरुषार्थ प्राप्त जुया वइ धइगु बुद्धोपदेश उल्लेख जूगु दु।

मद्यपान सेवन त्याज्य

मद्यपानं न सेवेत मद्यं हि विषमुत्तमम् ।
नश्यन्ति कुशलाःधर्माः मद्यपान निषेवनात् ॥
यः सेवतेसदा मद्यं तस्य बुद्धिः असंस्थिताः ।
बल बुद्धि न धर्मोऽस्ति तस्मात् मद्यविबजयेत् ॥

मद्य धइगु मुख्यगु विष जूगुलिंमद्यपान सेवनयाये मज्यू । मद्यपानं याना कुशल धर्म मदया वनी । गुम्हेसिनं सदा मद्यपान सेवनयाइ । वयाके बुद्धि दइमखु । बल, बुद्धि हीन जुया वनी विद्या ब्वने फइमखु । धर्म हीन जुइ । उकिया कारणे मद्यपान यायेगु तोतेमा । धइगु महायान सूत्रे उल्लेख दु ।

चरक संहिता ग्रन्थेनं कनातगु दु । मद्यपान सेवन याम्ह अकालं मृत्यु जुइ । आरोग्य लाभ जुइमखु । सदां अस्वस्थ जक जुया च्वनी । दमरोग, यकृतरोग, रक्तचाप, कमलपित्त, न्युमोनियां, रक्तबिकार, मस्तिक रोग इत्यादि भयंकर रोग जुया याकनं आयु क्षीण जुया अकाल मृत्यु जुइगु ऋषिमुनिपिसं कना वंगु शास्त्र थौतकं अध्ययन याकातगु दु । बुद्धिमानीपिसं अध्ययन याना च्वंगु दु ।

बौद्ध सन्धा भाष्य बोध

पंचाकुश प्रमाणज्ञानोदय बुद्धोपदेश

प्रथमं गोकुदहन पञ्चाकार रुपं अधिमुञ्चेत् ।
अंकुशादिभिः पंचस्य पंचतत्वानि कारयेत् ।
महांकूशस्य नामानं ज्ञानदेवता इष्टवान् ॥
वजांकूशस्य अक्षोभ्यः स्थानांकूश रत्नसंभवः ।
राजांकूशाऽमिताभं च चलांकूशे पंचमाचरेत् ॥

थ्व बुद्धोपदेश यागु भावार्थ– न्यागु अंकूश जूया च्वंगु यात पंचतत्व यागु रुपे प्रयोग यायेमा। महांकूश धइगु इष्ट (पूज्य) ज्ञान देवता वैरोचन बुद्ध। वज्रांकूश अक्षोभ्य बुद्ध। स्थानांकूश रत्नसंभव बुद्ध। राजांकूश अमिताभ बुद्ध। चलांकूश अमोघसिद्धि बुद्ध। थुज्व:गु न्यागु प्रकार अंकूश यात पंचाकूश धाइगु खः। थुजागुलि पंचज्ञान प्रकाश जुया च्वंगु दु।

पंचाकूशयागु तालिका थन क्यनागु दु।

पंचाकूश	महांकुश	वज्रांकुश	स्थानांकुश	राजांकुश	चलांकुश
पंचबुद्ध	वैरोचन बुद्ध	अक्षोभ्य बुद्ध	रत्नसंभव बुद्ध	अमिताभ बुद्ध	अमोघसिद्धि बुद्ध
पंचामृत	साघ्यो	सादुरु	कस्ति	साधौ	साख
पंचज्ञान	सुविशुद्ध धर्मधातु ज्ञान	आदर्श ज्ञान	समता ज्ञान	प्रत्यवेक्षणा ज्ञान	कृत्यानुस्थान ज्ञान
पंचतत्व	जलधातु	आकाशधातु	पृथिवीधातु	अग्निधातु	वायुधातु

बुद्धोपदेश अनुसार च्वे कनागु तालिका यागु रुपं पंचामृत तया प्रयोग यायेगु पंचबुद्धात्मके बोधिचित्त लीन जुया वने दइगु निर्वाण पद खः। अतः पंचाकूश यात हिंसाकृत प्राणीयागु मांस प्रयोगयायेगु उत्तमसिद्धि लाभ जुइगु मखु। अथे जूगुलिं च्वेकनागु बुद्धोपदेश ज्ञान बोध जुइका च्वनेमागु जुल। पंचामृतया इष्ट देवता पंचबुद्ध जुया च्वंगु दु।थुजागु ज्ञान सिइका पंचामृत प्रयोग याना थःम्हं बोधिचित्तोत्पाद याना निर्वाण धातुस थ्यंकेत कुतः यायेगु उत्तम जुइ। पंचामृत धइगु पंचबुद्ध यागु पंचतत्वात्मक सम्पूर्ण प्राणीपिंके प्रवेश जुया च्वंगु दु। थुजागु ज्ञान सम्पूर्ण सीकेत पंचाकाराभि संबोधिज्ञान वज्रमालायोग अध्ययन याना स्वयेमा। पंचाकाराभि संबोधिज्ञान ग्रन्थ राष्ट्रिय अभिलेखालये सुरक्षा याना तगु दु। ताडपत्रे लिपि नेवा आखलं च्वया तगु सफू।

पौ संख्या १९९७ दु। ग्रन्थकार भट्ट रत्नाकर। थ्व पंचतत्वात्मक यागु संबोधिज्ञान खः।

च्वे कनागु न्याता प्रकारया आकुशयात पंचाकूश धाइगु खः॥

योग विशुद्धि ज्ञानोदये पंचामृत, पंचाकूश प्रमाण

विट् मुत्र रक्त मांसं शुक्र पंचामृतं तथा।
दधि क्षीरं मधु घृतं ऐक्षवं पंचरूपकम्॥
एतानि पंचवस्तूनि पंचामृत इति स्मृतम्।
पंचाकूश इति ख्यातं वज्रसत्व वचो यथा॥

विट् = दधि - साधौ। मुत्र = ऐक्षव - साख। रक्त = दुग्ध - सादुरु। शुक्र = घृत - साघ्यो। मांस = मधु - कस्ति। थुलि न्याता यात पंचामृत अथवा पंचाकूश धाइगु वज्र सत्वयागु वचन कनातगु जुल।

पंचामृत यागु पर्याय वाचक पंचाकूश धाइगु योग विशुद्धि तन्त्र टीकाय् उल्लेख जूगु दु। थुकी यागु तालिका च्वे च्वंगु पौस क्यनागु दु।

प्रत्येक बुद्धयाने आहार

मक्षिका छर्दि संमिश्रैः विण्मुत्राद्यैश्च भावितैः॥
पंचप्रदीप संमिश्रं आत्मानं पूजयेत् सदा॥
सिद्धिलाभ्यं भवेत् प्रत्येक् बुद्धयान तदा बुधैः॥
आहार एव विज्ञैश्च सेवतेऽयं तथा कृतम्॥

अर्थ - मछिका छर्दि = पीताम्वर स्वाँ (लुँ गजू स्वाँ) निना पंचामृतं भावना याना मिलेयाये। थ्व नया बोधिचित्त यात नमस्कार याना पूजाभाव याये। बुद्धिमानपिसं सदानं थ्व चर्य याना सिद्धिलाभ जुया प्रत्येक बुद्ध जुया वन। अथेहे चर्य याना

वनेगु प्रत्येक बुद्धयान यागु आचरणे आहार जुया च्वंगु सन्धा भाष्य विज्ञपिसं सेवन याना च्वनीगु जुल। विण् मुत्राद्यैः आदि = विण् मुत्र रक्त मांस शुक्र थुलि न्याता तय्गु पंचामृतयागु भाग क्यनातगु सन्धा भाष्य शब्द उल्लेख जूगु खः।

गुह्यसिद्धि संग्रह

पंचपात्र विवेचना

मृन्मयं कूर्मजं चापि शुक्तिजं शंखजं तथा।
नारिकेल वरं श्रेष्टं तथान्य कांच संभवं।
गोकु द्दहन संजातं खपरं पात्रमुच्यते॥

मृन्मयं = चायागु पात्र अथवा कँयागु पात्र। कूर्मज - कापलेयागु - पीठ पात्र। शुक्तिजं = सिपियागु पात्र। शंखजं - शंखयागु पात्र। नारिकेल पात्र = जटावाल नैंक्यायागु पात्र। लुँयागु पात्र। अथवा ओहयागु पात्र।

"गोकु दहन संजातं खपरं पात्र मुच्यते"

गौ-सा यागु पात्र। कुकुट = श्वान खपर पात्र। द = सलयागु पात्र। हस्ति = किसियागु पात्र। नर पात्र = मनुयागु पात्र। थुलि न्यागु पात्र तय्गु विषये उत्तम जुयाच्वंम्ह पवित्रगु शुद्धगु। प्राणायाम याना देह त्याग याम्हेसिगु खपर प्रयोग यायेमा धइगु उल्लेख जूगु दु। यदि अशुद्ध, पवित्र मजूगु पात्र प्रयोग यायेगु विघ्न कारक जूवनी धइगु चेतावनी बियातगु दु।

अथे जूगुलिं च्वे कनागु कँयागु पात्र। सिपियागु पात्र। नैंक्यायागु पात्र। ओहयागु पात्र। शंखयागु पात्र। थुजागु पात्र प्रयोग यासानं उत्तम जू धइगु क्यनातगु दु।

यदि शंखयागु पात्र मदुसा सिपियागु जूसां निगः प्रयोग यायेधइगुनं उल्लेख जूगु दु।

न्यागः पात्रयात वज्रधात्वेश्वरी। डाकिनी। रामा। श्यामा। खण्डरोहा देवीगणपिंगु स्वरुपं पंचपीयूष तया विधान रुपं पूजायायेगु पंचपात्र पूजा धका बाक्य क्यना तगु दु।

"पूजा पात्रं च पूर्ण नवरस रुचिरं पंचपीयूष वर्ण"

हानं नवरसयागु महत्व आपालं क्यनातगु दु।

नवरस धइगु क्रिया समुच्चये थथे कनातगु दु। श्रृंगार, बीर, वीभत्स, रौद्र, हास्य, भयानक, करुणा, अद्‌भुत, शान्त थुजागु नवरसं युक्त याना योगाभ्यास यायेगु क्रिया सीकेमागु दु।

बौद्ध सन्धा भाष्य बोध

गोकुदहनयागु महत्व

कर्णपासिद्धां रचना यानातगु गोकुदहन चर्या गीत यागु महत्व डाकार्णव तन्त्रे थथे टीका उल्लेख यानातगु दु।

"गोकुदहन पंचज्ञान स्वरुपे २ पंचमिया रस पंचशाली पूजिया................पंचबुद्धात्मक पंचज्ञान स्वरुपे..........ॐ आ हूँ न्हीं खँ शोधन करित० इत्यादि ॥

गो० सादुरु। कु० साख। द० साधौ। ह० साघ्यो। न० कस्ति।थुलि न्याता चीज पंचज्ञान स्वरुप खः पंचबुद्धात्मक स्वरुप शरीर जुया च्वंगु यात संसारं उद्धार याना बिज्याहूँ"। थुगु प्रकारं भावयाना कर्णपासिद्धां पात्रे पंचामृत तया चर्या गीत याना पूजायागु डाकार्णब तन्त्रे कनातगु दु। थ्वहे प्रकारं सकलसिनं पात्रे पंचामृत तया पूजायायेगु धका ज्ञान बियातगु खः। हानं गोकुदहन धइगु उत्तम जुया च्वंपिं न्याम्हसिगु खप्पर पात्र तया उकी पंचामृत सहित तया नियम अनुसारं पूजायायेगु क्यनातगु दु। अन्यथा विपरीत कार्य जुलकि विघ्न जुयेफु धइगुनं उल्लेख जूगुदु। थुजागु

विधि गुह्य आभ्यन्तर पूजायागु विधि सन्धा भाष्यं क्यनातगु जुया च्वन। पात्र पूजाय् मांस (ला) वर्जित याना तगु दु।

"अन्यथा सिद्धि हानी नाना विधारोगाः जायन्ते"

यदि अन्यथा जुल धासा अनेक प्रकार रोग जुया दुःख भोग यायेमाली धइगु बुद्धोपदेश उल्लेख जुया च्वंगु खः।

मांसाहुति

मांसाहुति यायेगु विधि :सम्वरोदये बुद्धोपदेश पंचप्राण शुद्ध विधि धाइगु थ्व कथं प्रमाण ब्यूगु दु।

शुक्रं विट् खदिरं रक्तं जम्वीर सहितस्तथा।
मध्ये पूर्वे दक्षिणे च पश्चिमे स्थापितोत्तरे॥
पंचबुद्ध स्वरूपेण पूजित्वा गृहितं वुधैः।
मांसाहुतिं ददेत् पंचवस्तु प्राण विशुद्धितम्॥

थ्व सन्धा भाष्य श्लोके भावार्थ थथे बियातगु दु।

शुक्रं - गोघृत। विट् - गोदधि। रक्तं - गोदुग्ध। खदिर - रक्तखयर। जम्वीर - खाइसि वा भम्सी। थुलि न्याता चीज मिलेयाना जज्ञ होम यायेगु विधियात मांसाहुति धायगु विधान क्यनातगु दु। मांसाहुति यात पंचप्राण शुद्धविधि नं धाइगु खः।

तालिका विधि

दिशा	पंचवस्तु	पंचप्राण शुद्ध जुइगु	पंबुद्ध स्वरुप
मध्ये	सादुरु	प्राणवायु शुद्ध जुइगु	अक्षोभ्यबुद्ध स्वरुप
पूर्वे	साधौ	उदानवायु शुद्ध जुइगु	वैरोचनबुद्ध स्वरुप
दक्षिणे	साध्यो	समानवायु शुद्ध जुइगु	रत्नसंभवबुद्ध स्वरुप
पश्चिमे	हिखय	अपानवायु शुद्ध जुइगु	अमिताभबुद्ध स्वरुप
उत्तरे	भम्सी	ब्यानवायु शुद्ध जुइगु	अमोघसिद्धिबुद्ध स्वरुप

उपरोक्त दिशाय् च्वे कनागु न्याता चीजतया पंचबुद्ध स्वरुपं पूजा याना कया मिलेयाना १०८ टुक्रा थला जप याना जज्ञे होम यायेगु मांसाहुति धया तगुदु। उपरोक्त प्रकारं जज्ञ यायेगु पुण्यं न्यागु प्राणवायु छगु संलग्न जुया च्वंगु बोधिचित्त निर्वाण धातुस थ्यनीगु सिद्धि लाभ जुइ धइगु सम्वर तन्त्र जज्ञ पटले उल्लेखजूगु दु। थ्व मांसाहुति विधि अनुसन्धान याना बले परीश्रमं जक प्राप्त जूगु खः। थ्व च्वे कनागु विधि सन्धा भाष्यं उल्लेख जुया च्वन। सन्धा भाष्य यागु भावार्थ बोध जूसा बुद्धोपदेश अनुसार पायूछि जूवइ। वर्तमाने गुलिसिनं १०८ टुक्रा कचिगु ला दुया मांसाहुति धका जज्ञ याइगु जुया च्वन। थुजागु कचिगु ला १०८ टुक्रा दूइगु कार्य बुद्धोपदेश विपरीत जूगु पायूछि जूमवःगु सन्धा भाष्य विज्ञपिसं धया च्वंगु दु।

हानं चलायागु ला, तितयागु ला तय्मा धइगु विषये सन्धा भाष्यं थथे कनातगु दु।

लवणेन वनचर रुपं मृगः।

तैलेन आकाशचर रुपं तित्तरः।

थुकीयागु भावार्थ टीका कथं चि धइगु वनचर रुपमृग स्वरुप खः। चिकं धइगु आकाशचर रुप तितः भंगः स्वरुप खः।

वनचर मृगयागु पर्यायवाचक लवण - चि।

आकाशचर तित्तरयागु पर्यायवाचक तैल - चिकं।

अजागु पर्यायवाचक चीज कया मृग व तितः भंगः यात हिंसा मयास्ये लवण व तैल कया प्रयोग यायेमा। चलाला, तितःला अत्यावश्यक धका प्रयोग याना च्वंगु बुद्धोपदेशयात व्यंगनका च्वंगु समान जुया भ्रान्ति व्यवहारं संवृत्ति धर्म प्रयोग जुया च्वन। परमार्थ धर्म स्पर्श मजूगु व्यवहार जुया च्वन।

संवृत्ति धर्म धइगु संसारे कर्म विपाक भोगयाना चाहुला जुइगु।

परमार्थ धर्म धइगु संसारे भोगयाये म्वालिगु, याकनं तरे जुइगु। अथे जूगुलिं परमार्थ धर्म ज्वनेगु इच्छा जूसा चला ला स्वरुपं चि ग्रहण यायेगु व तितः ला स्वरुपं चिकं ग्रहण यायेगु उचित जू धइगु चक्रसम्वर भगवानं वज्रदेवी यात कना बिज्यागु सम्वर तन्त्रे उल्लेख दु। थुज्वःगु ज्ञान सन्धा भाष्य मथूगुलिं भ्रान्तिपथे मिथ्या व्यवहार जुया च्वन। कलियुगे मिथ्या ज्ञाने च्वंपिं बौद्धपिन्त थ्व चेतावनी बियातगु दु।

बौद्धमितिरवं घोषं मिथ्या ज्ञानेन पूज्यते।
तेयान्ति परमं घोरं निरये च्युतिगच्छति॥

बौद्ध धका जुयाच्वंपिसं उत्तमगु कार्ययात विपरीत शब्द खरवाक याना मिथ्याज्ञाने धर्मावलम्बी जुया अखकत. मिथ्या धर्मयाना च्वनी। मिथ्या ज्ञान ज्वना उत्तम धर्मयात आक्षेपयाना अभिमानी जुया मिथ्या धर्मयात पूजा याना च्वंपिं मृत्यु जुइबले घोर भयंकर जुया च्वंगु गुबलें सुख मदइगु निरये (नरके) च्युत जूवनी धइगु थ्व श्लोक बुद्धोपदेश क्यना तगुदु।

संवृत्ति धर्म फुक मिथ्याज्ञाने व्यावहारिक धर्म लौकिक धर्म खः।

परमार्थ धर्म उत्तम बोधिज्ञान लाभ जुइगु सत्य धर्म आलौकिक धर्म खः।

सम्पूर्ण प्राणीत स्वंगु गुणे आसक्त जुया च्वंगु दु।

१) सत्वगुण- भिंगु उत्तम कुशल मूले सत्य धर्म पालन याना सकल नाप समान जुया मैत्रीकरुणा मुदिता उपेक्षा पालन याना शान्तम्ह साधु जुया च्वनीम्ह इहलोके व परलोके सुखी जुया च्वनी।

२) रजोगुण- धर्म यायेगु धका लौकिक धर्मे लगे जुया जिं आपालं धर्म याये धुन धका मनं भापिया च्वनी। अजाम्हसिके दानशील क्षान्ति धर्म मदया तत्वज्ञान मदुम्ह जुया तृष्णा अपोदया च्वनी। अजाम्ह सदा दुःखी जुया च्वनी।

३) तमोगुण- सत्य धर्मयात विश्वास मयाम्ह। एकोहोर धर्मे लगे जूम्ह। मिथ्या ज्ञान विश्वास याइम्ह। दुर्जन स्वभाव जुया च्वंम्ह, अभिमानी, जरंग तंपिकया परुषवाक याइम्ह, सज्जन साधुपिन्त अपवाद याना दागा तया जुइम्ह क्लेश, उपक्लेशं लिप्त जुयाच्वंम्ह तथा संवृत्ति धर्मे लगे जुया च्वंम्हेसित तमोगुणी धाइगु खः। अजाम्ह अनन्त कर्मफल विपाकं सदा दुःखी जुया च्वनी। थुजागु प्रकारं सम्पूर्ण प्राणीत स्वंगु गुण धर्मे लगे जुयाच्वंगु दु।

त्रिगुण नाडी

सम्पूर्ण प्राणीपिंके त्रिगुण नाडी यागु स्वभावं लिप्त जुया च्वनी।

१) सत्वगुण नाडी २) रजोगुण नाडी ३) तमोगुण नाडी।

सत्वगुण नाडी- सत्वगुणयागु स्वभाव दया च्वनी। थ्व उत्तम खः।

रजोगुण नाडी- रजोगुण स्वभाव दया च्वनी। थ्व मध्यम खः।

तमोगुण नाडी- तमोगुण यागु स्वभाव दया च्वनी। थ्व अधम खः।

थुजागु त्रिगुण नाडी यागु स्वभाव स्वंगु गुणे आसक्त जुया च्वनीगु च्वेकनागु दुं।

थ्‌जागु त्रिगुण नाडीयागु स्वंगु स्वभाव जुया स्वंगुयात सत्वगुणे एकता याना बीगु ज्ञानधातु यागु ज्या खः। ज्ञानधातु परिचय याना कायत बोधिचित्त धारणा यायेमा। बोधिचित्त धारणा यायेगु कार्य प्राणीपिंगु त्रिदुःख शान्त याये फयेमा धका प्रज्ञा उपाय करुणा पालन यायेगु बुद्धयान यागु अनन्त ज्ञान सीकेमागु जुल।

त्रिदुःख शान्त यायेगु ज्ञान -

त्रिदुःख शान्तयायेगु ज्ञान प्रत्यवेक्षणा ज्ञानगाथा ८ श्लोक नामसंगीति दु।

त्रिदुःख दुःख शमनस्त्र्यन्तोऽनन्तस्त्रिमुक्तिगः।
सर्वावरण निर्मुक्त आकाश समताङ्गतः।

नामसंगीति नाम मन्त्रार्थावलोकितेनी टीकाय् थथे उल्लेख जूगु दु।

त्रिदुःख धयागु स्वंगु प्रकार दुःख दु।

आध्यात्मिक दुःख। आधि भौतिक दुःख। आधि दैविक दुःख।

आध्यात्मिक दुःख- थःगु शरीरे च्वंगु षट् इन्द्रिययागु प्राकृतिक स्वभावं हे उत्पत्ति जुया वइगु दुःख।

आधि भौतिक दुःख- पंच महाभूत पृथिवी, जल, तेज, वायु व आकाश यागु तत्वद्वारं उत्पन्न जुया वइगु पीडां दुःख उत्पन्न जुइगु दुःख।

आधि दैविक दुःख- थःगु पूर्वजन्मे यानावोगु कर्म विपाक यागु फलं उत्पन्न जुया वइगु दुःख। थुजोगु स्वंगु प्रकार दुःख शान्त यायेगु प्रज्ञा उपाय करुणा खः। प्रज्ञा उपाय करुणा स्वंगु स्वभाव दु। स्वंगु उत्तमगु स्वभाव थुगु प्रकारं कनातगु दु।

प्रज्ञा स्वभाव- सप्तत्रिंशत बोधिपाक्षिक धर्म सीकेगु।
उपाय स्वभाव- चतुर्ब्रम्ह विहार पालन यायेगु।
करुणा स्वभाव- बोधिचित्त धारणा यायेगु धर्म सीकेगु।

सदां बोधिचित्त यात नमस्कार याना च्वनेगु खः। थुजोगु प्रज्ञा उपाय करुणा स्वभावं त्रिदुःख शान्त यायेगु यात त्रिमुक्तिगः धाइगु खः। च्वे कनागु स्वंगु दुःख असह्य जुया च्वंगु संसारयागु छँ च्वना प्राणीगणपिन्त दुःख जूगुउद्धार याये फयेमा धका मित्रभाव याना च्वनेगु मैत्री धर्म खः।

स्वंगु प्रकार त्रिदुःखं पीडित प्राणीपिन्त तरे याना बिये फय्मा धका आशय यायेगु करुणा धर्म खः।

पुण्य यागु हा उत्पत्ति याना प्राणीपिन्त सुखी याना बीगु खना हर्ष जुया च्वनेगु मुदिता धर्म खः।

सुयातनं भेदभाव मयायेगु। गथे धासा- थ्व गरीवम्ह, थ्व धनिम्ह धका भेदभाव याना गरीवयात अवहेलना याना मन ख्वेकेगु, धनियात हर्षयायेगु धनिम्ह अभिमानी यात जक प्रेम याना च्वनेगु तथा थ्व शत्रु मित्र धका भेदभाव याना च्वनेगु चित्त मजूस्ये सकलयात समानता याना च्वनेगु उपेक्षा धर्म खः। थुलिप्यंगु चतुर्ब्रम्ह विहार पालन याना च्वनेगु यात अनन्त ज्ञान धाइगु खः। थुजोगु अनन्त ज्ञानं जक स्वंगु दुःख शान्त जुया वनी।

सर्वावरण निर्मुक्तः- सम्पूर्ण क्लेश उपक्लेशं थःगु चित्तयात आवरण जुया च्वंगु लिचिका छ्वय्गु बोधिचित्त आकाश समान निर्मल जुइका विमलचित्त याना च्वनेगु अंगयात त्रिमुक्तिगः धाइगु खः। सन्धा भाष्यय् अनन्तज्ञान लाभ यायेगु आपालं कनातगु दु। अनन्तज्ञान लाभ यायेत सर्वज्ञ जुये फय्के मागु जुया च्वन। मुख्यगु

नव ग्रन्थ बौद्ध महायान सूत्र फुक धारणा याना स्मृतिमान बुद्धिमान धर्म भाणक बोधिसत्व महासत्व जुइ फुम्ह सर्वज्ञ जुया च्वनी। बोधिया अर्थ बुद्धत्व। सत्वया अर्थ प्राणी। बोधिसत्व धाइगु अर्थ बुद्धत्व प्राप्त याइम्ह प्राणी खः। बोधिसत्व प्राप्त याइम्ह सर्वज्ञ जुया च्वनीगु खः।

सन्धा भाष्ययागु भावार्थ :

उपाय स्वरुप		प्रज्ञा स्वरुप
पुरुष वाचक	-	स्त्री वाचक
वसन्त-हेवज्र	-	तिलका-वज्रवाराही
सुर	-	पानया
चक्रसम्वर	-	वज्रवाराहीयोगिनी
बुद्ध	-	यशोधरा
हेरुक	-	नैरात्मा देवी
चण्डमहारोषण	-	द्वेषवज्री

थुजागु प्रकारं पुरुष देवता यात सुर शब्द व देवीगणपिन्त पानया स्त्री शब्द यागु अनुरुपं टीका क्यनातगु स्वेबले सहज स्वरुप जुया च्वंगु सुरपानयाः प्रज्ञोपाय जुया च्वंगु वसन्ततिलका ग्रन्थे नं उल्लेख जूगु दु। अतः सुरपानया शब्दयात सुरापान धायेगु उचित खने मदुगु जुल। सुर-पानया निगू शब्द दु धइगु टीकाय् क्यनातगु दु।

पंचप्रदीप व पंचाकूश यागु सन्धा भाष्यः-

महायान वज्रयान बौद्धग्रन्थे सन्धा भाष्य शब्द वैबले एकोहोरो जुया तप्यंक अर्थ याना प्रयोग यायेगु ज्यायात तमोगुण धर्म धैगु संज्ञा बियातगु दु। उकीं तमोगुण धर्मे प्रवेश जुये म्वालेमा धैगु

उद्देश्यं सन्धा भाष्ययागु भावार्थ थुगु कथं क्यनातगु थन न्ह्यब्वयागु दु ।

पंचप्रदीपयागु सन्धा भाष्य			भावार्थ
गो -	गोमांस -	दधि -	साधौ
कु -	कुक्कुट मांस -	खण्ड मधुर -	साख
द -	अश्वमांस -	दुग्ध -	सादुरु
ह -	हस्तिमांस -	घृतं -	साघ्यो
न -	नरमांस -	मधु -	कस्ति

उपरोक्त न्याता मांसया अर्थ-पंचामृत

पंचाकूशयागु सन्धा भाष्य			भावार्थ
विट्	- वज्रांकूश	- दधि	- साधौ
मूत्र	- चलांकूश	- खण्ड मधुर	- साख
रक्त	- राजांकूश	- दुग्ध	- सादुरु
शुक्र	- महांकूश	- घृतं	- साघ्यो
मज्जा मांस	- स्थानांकूश	- मधु	- कस्ति

थुलि न्याता पंचाकूश धाइ ।

(एतानि पंचवस्तुनि पंचामृत इतिस्मृतम्)

थुजागु न्याता प्रकार चीजयात पंचप्रदीप, पंचामृत धाइगु खः ।

जज्ञ होमार्चन विधि

आ जज्ञ होम विधि विषये थन न्ह्यथने त्यना । बुद्धोपदेश तन्त्रे च्वंगु जज्ञ होमार्चन विधि विधाने सन्धा भाष्य शब्द वइगु ज्ञान तत्व ज्ञानं बोध याना स्वयेमागु विचारणीय जूगु दु । जज्ञ होम यायेबले अनेक प्रकार यागु विधि वइगु ।

नराहुति, शिराहुति, मांसाहुति, नर मांसाहुति इत्यादि प्रकार

दु। थ्व अलग अलग प्रकार यागु जज्ञ क्रिया विधि क्यना तगु खः। विश्व शान्तिया लागि उक्त जज्ञ होम याइगु जज्ञ निर्णये उल्लेख यानातगु जुया च्वन।

आचार्य अभिषेक प्राप्त वज्राचार्यपिसं देशे विघ्न मजुइकेत शान्ति याइगु जज्ञ होमार्चन छगु विधिस घृताहुति , अष्टादशी आहुति, वृहिधान्यादि आहुति, अग्निप्रथमाहुति, ज्ञानाहुति, देवताहुति, जज्ञौषधी आहुति, पूर्णहुति व शेषाहुति थुलि नियमानुसार होमक्रिया विधि प्रचलित जुयाच्वंगु जज्ञ होमार्चन याना च्वंगु दु। अथेहे गृह शुद्धि होमार्चन विधि नं नियमानुसारं याइगु जुया च्वंगु दु।

तर च्वेकनागु बाहेक नराहुति धइगु सन्धा भाष्य शब्द जुया च्वन। ब्राम्हणवादी शैव धर्मावलम्बी तीर्थिकपिसं अर्थ याइबले नर यागु अर्थ मनू दुयेगु याना नराहुति याइगु व यानावंगु इतिहासे कनातगु दु।

बौद्ध इतिहासे थथे कनातगु दु – त्रेतायुगे ऋकुछन्द बुद्धयागु पर्याये रत्नकोशवती देशया जुजु रत्नकेतुं तीर्थिक ब्राम्हणपिंगु उपदेश न्यना नराहुति १०८ मचात मनू दुयेगु कार्यक्रम याना नराहुति जज्ञ याबले अकस्मात् अग्निदेवता कोप जुया जज्ञ विघ्न जुल। हाहाकार जुया रोग ब्याधि उत्पन्न जुल। थुजागु बखते कारुणिक भगवान बुद्ध ऋकुछन्द तथागतं सुदृष्टिं स्वया बिज्यात। जज्ञ होम नराहुति छम्ह मचा बाकी दुम्ह बालकयात आश्चर्य जुया चाहचुवन। ऋकुछन्द बुद्धयागु न्ह्योने थ्यन। वसपोल ऋकुछन्द बुद्धं व मचायात उपदेश बिया बिज्यात। हे बालक ! छन्त सर्वज्ञ मित्रपादाचार्य धका नाकरण याये। छन्त आचार्य अभिषेक बिये। छं रत्नकोशवती देशया जुजु रत्नकेतुं नराहुति यागु जज्ञ विघ्न जूगु यात शान्त याहुं छन्त जिं भिंगु कुशलमूल

उपदेश बिये धका आचार्य अभिषेक बिया बिज्यात। आचार्य अभिषेक बिये धुंका नराहुति जज्ञ विघ्न जूगु शान्त यायेत १०८ द्वाफःस्वाँ आहुति वियेगु विधि कना बिज्यात । व सर्वज्ञ मित्रपादाचार्य ऋकुछन्द बुद्धयागु उपदेश न्यने धुंका रत्नकेतु जुजु यागु न्ह्योनेवना सान्त्वना ब्यूवन।

हे राज़न ! धन्दा कया विज्यायेमते। जज्ञ विघ्न जूगु जिं शान्त याना बिये। जिं धयाथ्यें नराहुति जज्ञ यायेमाल। मचात होम मयास्ये भिंगु रुपं होम याये। विघ्न जूगु शान्ति जुयावनी। छलपोल जुजुयात जय जुइ। धका परामर्श ब्यूबले रत्नकेतु जुजु हर्ष जुया धाल- हे बालक छं धाथ्ये छुछु माल। सारदाम पूर्ण यायेत छं हे ज्याया। जिं माको खर्च बिये। थुलि धया माको खर्च बिल । व सर्वज्ञ मित्रपादाचार्य बालकं नराहुतियागु सारदाम पूर्णयाना जुजु रत्नकेतु जजमानयाना जज्ञआरम्भ यात। १०८ द्वाफःस्वाँ विधिपूर्वकं होम याना अग्निदेवता हर्ष जुया दर्शन बिल । भिंगु आशिर्वाद बिया अग्निदेवता अन्तर्धान जुया बिज्यात। नराहुति जज्ञ सिद्ध जुया सर्वत्र शान्त जुल। थुजागु अद्‌भूतपूर्व बाखँ स्व. पं. वै. आशाकाजी वज्राचार्य ने. सं. १०५९ हःबाहाले व १९६० हःखा त्वाले १०६४ च्यासः त्वाले नं कना बिज्याये धुंकुगु खः।

हानं शिराहुति धइगु नं नैक्या यागु शिर (छ्यों) दय्का चतुष्कावरण दोषं लिप्त जूगु शिरयात परमतत्व स्वभाव यायेगु सिद्धिद्वारा नियमपूर्ण याना शिराहुति जज्ञ होमार्चन यासाजक मनोवान्छापूर्ण जुइगु सिद्धि लाभ जुइगु खः। अन्यथा ब्रम्हायागु छ्योँ दुयेगु धका विपरीतं ज्या जूगु विघ्न जुया असिद्धि जुया वनीगु जुल। धइगु जज्ञ पटले कनातगु दु।

चतुष्कावरण धइगु कायावरण, बागावरण, चित्तावरण व वाह्यप्रवृत्ति आवरण जूगु क्लेश ब्याप्त रुप नैंक्यायागु छ्यौं भष्म यायेगु यात शिराहुति धाइगु खः। थुजोगु सन्धा भाष्ययागु भावार्थ बोध जुइका होम जज्ञ यायेगु विश्व शान्ति जुइगु ज्या खः। थः छम्ह्जक जय जुइगु मखु।

हानं नरमांसाहुति धइगुनं जज्ञ यायेगु विधि दु। नरमांसया अर्थ मनूयागु ला धका तय्गु मखु। सन्धा भाष्य शब्दय् नर मांसया अर्थ त्रिफला अर्थात् हल, विहल, अम्ब स्वता यात धाइगु खः। अथे नियमपूर्ण याना त्रिफला तया नियमानुसार नराहुति होम यायेगु विधिं देशे जूगु विघ्न शान्त यायेत नरमांसाहुति नं यानावंगु इतिहासे कनातगु दु। तर नरमांसाहुति यायेबले मनूयागु ला तया होमयात धासा अग्निदेवता कोप जुया विघ्न जुयावनी। उकिया कारणे पण्डित धाय्का च्वंपिसं सन्धा भाष्य यागु भावार्थ बांलाक बिचार याना चर्ययाना वनेगु परम कर्तव्य खः धइगु तत्वज्ञान स्यूपिं विद्वानपिसं उल्लेख याना वंगु अनुसन्धान अन्वेषण याना स्वःसा स्वयं साधु जुये फइगु जुल धइगु जज्ञ निर्णये ग्रन्थे उल्लेख जूगु दु।

वर्तमानकाले थुजागु सन्धा भाष्य यागु अनुसन्धान अन्वेषण याना क्रियाविधिस भिंगु कुशलमूलं यायेमागु उपदेश ब्यूसा विपरीत धंगं जवाफ बिया खरवाक याना अपवाद याइगु व भिं ज्या मयागु अनुभव जुया च्वंगु दु। जि याकचां भिं ज्याय् अनुसन्धान व अन्वेषण याना उत्तम सत्वगुणात्मक बृद्धि यायेगु ज्या क्यना वा भिंगु खँ कना नं सन्तोषजनक ज्या मब्यूगुलिं दुःख ताया च्वना। थौं कन्हेया मनूतय्सं त्रिगुणात्मक रहस्य सुनानं मस्यू। सीकेगुनं कुतःमया। त्रिगुणात्मक रहस्यविज्ञ जुया

च्वंम्हेसितनं श्रद्धाआदर तया गुण मब्यू । बिचरा असहायथ्यें जुया कल्याण मित्र लुमंका च्वना ।

अनंलि बुद्धयानयागु अन्वेषण यायेगु पाखे ध्यानतया बौद्ध ग्रन्थ अध्ययन याना च्वना । हानं बुद्धयाने थुजागु सन्धा भाष्य वइगु दु । सद्धर्मपुण्डरीके बुद्धयान बुद्धयानयात गोरथ, मृगरथ, अजरथ धइगु स्वंगु सन्धा भाष्य वइगु दु । थुजोगु स्वंगु रथ छ्युया कारणे गुजोपिन्त गुजोगु रुपं प्रयोग याना बुद्धयानयागु उपाय कौशल्ययान ज्ञान गुजोगु प्रयोगयात । बुद्धं स्वंगु यान धइगु यात गोरथ, मृगरथ, अजरथ धका छु कारणे आज्ञा जुया बिज्यात । थुजोगु प्रश्नयागु जवाफ भगवान बुद्धं उपाय कौशल्य ज्ञान प्रयोग याना बिज्यात । बुद्धयानयागु स्वंगु तहयात शंका उपशंका याना मतभेद प्रकट याना च्वनीपिं बौद्ध तैर्थिकपिंगु अभिमान चूर्ण यायेत उदाहरण समेत बिया बिज्यागु सद्धर्म पुण्डरीक बौद्ध ग्रन्थ नेपाल भाषा सहित प्रकाश जूगु दु । तथापि बौद्ध तैर्थिकपिसं सद्धर्मपुण्डरीके च्वंगु उपाय कौशल्य ज्ञानयागु स्वंगु तहयागु छगु जुया च्वंगु महायानयात मान्यता मब्यूगु विभिन्न पत्रिकाय् प्रकाश जुया वया च्वंगु दु । अजापिसं नं त्रिगुणात्मकयागु रहस्य मस्यूनि । थ्व त्रिगुणात्मकयागु रहस्य मस्यूपिन्त थुजागु स्वर्णकेतु अवदान प्रकाशयाना न्यंकेगु बुद्धयागु प्रभाव साकार जुया बुद्ध क्षेत्रे च्वंपिं प्राणीपिन्त उद्धार यायेगु महायान चर्य यागु बल पारमिता बुद्धयागु रश्मिद्वारा वर्तमानकाल तकं उज्ज्वल जुया च्वंगु थ्व बुद्धोपदेश महायान बुद्धधर्म चर्य महात्म्य खः । थ्व महात्म्ये च्वंगु बुद्धोपदेश अनुसार प्राणीपिन्त उद्धार यायेगु कारणे एकपिण्ड श्राद्ध, लीन श्राद्ध (लत्या–त्रिपाक्षिक श्राद्ध), साम्वत्सर श्राद्ध यायेगु महायान परम्परा कुलधर्मस्थिर जुया च्वंगु दु ।

श्राद्ध यायेगु महायान परम्परा कुलधर्म बुद्धयान चर्य खः। थः माता पिता जूवोम्ह जन्मदाता, जनकयात पुत्रपिसं सुखावती भुवने बास बियेगु व निर्वाण मार्गो तया अन्ते निर्वाण चक्रभुवने छ्वया उद्धार यायेगु मनुष्य जन्मया सारत्व बुद्ध धर्म खः। थ्व महायान कुल धर्म खः। थुजागु कुलधर्म हानं लिपा मनुष्य जुया जन्म कायेबले निर्वाणमार्ग मोक्षगति लाभ यायेत बुद्धत्व पद लाभ ज्वीगु खः।

अथेहे थः नं दिवंगत जुया वनेबले थः पुत्रं महायान कुलधर्म श्राद्धयाना मायालोकं तरे जुयेका सुखावती भुवने छ्वयाबीगु बौद्ध परम्परा कुलधर्म संचालन यायेगु लीन पुत्रपिंगु कर्तव्य जुया च्वन। गन तक बुद्धत्व लाभ मजुया च्वनी, अनतक पुत्रपिसं महायान कुलधर्म संचालनयाना मां बौ यात उद्धार याना च्वनेगु क्रिया संस्कार चले जुया च्वनीगु खः। थुजागु क्रिया संस्कार यात अनावश्यक क्रिया धका कुलधर्मयात दान अन्तराययापिं अधोगति जूवनी धैगु बुद्धं शारिपुत्रयात आज्ञा जुया बिज्यागु स्वर्णकेतु अवदाने उल्लेख जुया च्वंगु दु। थुजागु स्वर्णकेतु अवदान प्रचारयाना प्राणीपिन्त उद्धार यायेगु कुलधर्म महायान चर्य जिगुहे बुद्धधर्म खः। थ्व जिगु बुद्ध क्षेत्र गनतक दयाच्वनी, अनतक यात गृहस्थिधर्म सदा शुभमंगल कल्याण ज्वीगु क्रिया संस्कारस्थिर जुयेमा।धकाभगवान बुद्धं सर्वत्र घोषणा याना बिज्यागु खः।

उकेया कारणे स्वयम्वराभिषेक कायेमागु स्थिति जुया पुत्रपुत्री जुया जन्म कावया च्वनीगु कुलधर्म जुया च्वन। अथे जूगुलिं पुत्रपिसं मां बौयात विरोध याना त्याग याये मज्यू।मां बौ नं पुत्रपिन्त विरोध याना पिछ्वये मज्यू। व पुत्रयात लीन पुत्र

धका सम्भ्रेयाना दयामाया करुणा तया मैत्री करुणा मुदिता उपेक्षा धैगु चतुर्ब्रम्ह विहार पालन याना च्वनेगु उत्तम बुद्धधर्म ग्रहण यायेमागु जुल। अथे बुद्धधर्म पालन जुया च्वंसा जक स्त्री जात जुया च्वपिं लिपा अन्ते बुद्धत्व पद लाभ ज्वीगु कारणे पुरुष जुया जन्मकया निर्वाण चक्रे थ्यनीगु जुल।

स्त्री जातित पुरुष जुया जन्म कया लिपा मां बौया लीनपुत्र जुया उपरोक्त प्रकारं मां बौयात उद्धारयागु क्रिया संस्कार याना वनेगु लाकोत्तर धर्म लाभ जुया च्वंगु खः। लोकोत्तर धर्म धैगु लोकोत्तर मार्गयागु १५ मार्ग दु। सप्त बोध्यंग व आर्यअष्टांग मार्ग समेत यात लोकोत्तर मार्ग धाइगु खः। लोकोत्तर मार्गद्वारा बोधिसत्व जुया द्वादशभूमि चंक्रमण जुया अन्ते सम्यक्संबुद्धत्व लाभ ज्वीगु व ज्ञानवती मण्डल भूमि समेत त्रयोदश भूमि लाभ जुइबले सोप्रतिष्ठित निर्वाण धातुस थ्यनी। उगु बखते निर्वाण ज्वी। स्त्री जातित निर्वाण जुया वनीगु थुगु प्रकारं ज्वी धैगु बुद्धं वज्रयानमार्ग क्यना बिज्यागु वसन्ततिलकाया टीकाय् उल्लेख दु।

भगवान बुद्ध नं न्हापा रुपावती स्त्री, ज्ञानावती स्त्री जुया जन्मकाये धुंकल धैगु अवदाने उल्लेख जूगुदु। वसपोल बुद्ध स्त्री जुया जन्मकाबले लौकिक लोकोत्तर मार्ग लाभ याना प्रज्ञापारमिता सेवा याना वोगु पुण्यं लिपा पुरुष रुप धर्म भाणक बोधिसत्व महासत्व जुया द्वादशभूमि पारयाना ज्ञानवती मण्डलभूमि समेत त्रयोदशभूमिया बोधिसत्व महासत्व जुया अन्तिमकाले सोप्रतिष्ठित निर्वाण धातुस भद्रकल्पे लुम्बिनी सिद्धार्थ कुमार जुया उत्पन्न जुल। वसपोलं बुद्धगया च्वना तपस्या याना तथागत भगवान बुद्ध शास्ता सम्यक्सम्बुद्ध जुया सकलयात थुगु प्रकारं धर्मचक्र प्रवर्तनं उपदेश बिया अन्तिमकाले ८० वर्षे कुशिनगरे सोपधिनिवेश महापरिनिर्वाण जुया बिज्यागु खः।

वसपोल भगवान बुद्धया शक्ती स्त्री यशोधरानं अन्तिम स्त्री जात जुया जन्म उत्पन्न जूगु थनतक खः। वसपोल यशोधरा जन्म जन्मपतिकं स्त्री जुया बोधिसत्व नाप दम्पति जुया उत्पन्न जूगु महावस्तु अवदाने उल्लेख दु।

भगवान बुद्धं यशोधरायात थथे आज्ञा जुया बिज्यात- हे यशोधरे १ छ थौंया अन्तिमतक स्त्री जुया उत्पन्न जूवोम्ह खः। छ आ लिपा चक्रवर्ती राजा जूवैम्ह पुरुष भाव ज्वीगु जुल। अनं लिपा छ धर्मभाणक बोधिसत्व महासत्व जूवई। छ न्हापा लौकिक लोकोत्तर धर्म पारंगत याना वोम्ह खः। छं लौकिक सिद्धि लाभ याना अकनिष्ठ भुवन पर्यन्तया अधिपति जुयेफैगु जुल। आ लिपा छ भद्रालोक धातु उत्पन्न ज्वीबले रश्मि शतसहस्रपरिपूर्ण ध्वज तथागत अर्हत सम्यक्सम्बुद्ध जूवैम्ह खः धका भविष्यवाणी याना बिज्यागु सद्धर्मपुण्डरीके उल्लेख जूगु दु।

यशोधरां लौकिक लोकोत्तर धर्म पारमिता पूर्णयाना वोगु प्रज्ञापारमिता रक्षाभगवती सूत्रे उल्लेख दु। उर्कीं स्त्रीपिसंनं लौकिक लोकोत्तर धर्म पारमिता पूर्ण यायेगु पतिव्रता सती जुया लौकिकसिद्धि लाभ यायेफैगु (अकनिष्ठ भुवनया अधिपति जुये फैगु) सर्वतन्त्रराजे च्वंगु मण्डल दर्शन यायेगु दिक्षा लाभ यायेगु अवसर कायेमागु खः। थुजागु बुद्धपदेश हे. त. टीका उल्लेख दु।

च्वे कनागु महायान बुद्धधर्म महात्म्य व सन्धा भाष्य यागु भावार्थ बोध जुइगु ज्ञान बौद्ध ग्रन्थे सुला च्वंसानं उकीयागु ज्योति मत समानं उज्ज्वल जुया च्वंगुदु। थुजोगु उज्ज्वलित अद्वय ज्ञान बुद्धिमान विद्वानपिसंजक बांलाक खनीगु जुल।

शुभम्।

पञ्चगव्य परिचय व महत्व

बुद्धोपदेश

पञ्चगव्य निर्माण–

नीलायाश्चैव गोमुत्रं कृष्णयाश्चैव गोमयः।
ताम्रवर्णा पयश्चैव शुक्लाया सौरभे दधिः।
कपिलाया घृतं ग्राह्यं पञ्चगव्यमिति स्मृतम्।

वचुम्ह सायागु मुत्र, वाउँम्ह सायागु सौ (साखि), सियुम्ह सायागु दुरु, तुयुम्ह सायागु धौ, ह्याउँम्ह सायागु घ्यो थुलि न्याता तया मिलेयाना तयार जुइगु यात पञ्चगव्य धाइगु खः।

पञ्चगव्य तौल

गोमुत्र पलमेकंच पलार्ध गोमयं तथा।
क्षीर सप्तपलं ग्राह्यं दधिपश्चपलं तथा॥
घृतमेकं पलं ग्राह्यं तीर्थोदिकं तथैवच।
सर्पि गोमय दध्नश्च पृथक मिश्रेण मिश्रेयेत्॥

गोमुत्र १ पल, गोमय (सौ) १/२ पल, सादुरु ७ पल, साधौ ५ पल, साघ्यो १ पल, थुकी तीर्थ लः भचा तय्गु थुलि फुक मिश्रण याये। पञ्चगव्य तयार जुइ। थुगु प्रकारं मिलेयायेगु बुद्धोपदेश पूर्वकालंनिसें यागु हिसाब जुया च्वन। यदि भचाजक मागु जूसा तौल घटेयाना तःसानं ज्यू धइगु कनातगु दु।

पञ्चगव्य शोधन मन्त्र धारणी

ॐ ॐ ॐ अमोघपरि शुद्ध राजाय तथागतायार्हते सम्यक्सम्बुद्धाय तद्यथा ॐ शोधय शोधय विशोधय विशोधय सर्वपाप विशोधय समन्तेनधिरि समन्तेनधिरि शुद्धसत्व महापद्मे हुँ हुँ हुँ फट् फट् फट् स्वाहा ।

थ्व धारणी ब्वना सितु घाँयुनं शोधन याये । पञ्चगव्यं शुद्ध जुइ ।

शुद्ध पञ्चगव्य म्हे हा यायेगु वाक्य

गोमुत्र गोमयं क्षीरं दधि सर्पि कुशोदकम् ।
निर्दिष्टं पञ्चगव्यं च पवित्रं काय शोधनम् ॥

थुलि ब्वना म्हे हा याना बिये । काय शोधन जुइ । थुजागु पवित्र यायेगु ज्यायात अशुद्धगु धका मने तलकी थ:गु काय वाक् चित्त अशुद्ध जुया च्वनी । उकीं शुद्ध मनं पञ्चगव्य स्पर्श यायेगु उत्तम जुइ धइगु नं कनातगु दु ।

पंचगव्य पंच तारापिंगु अंश

नील श्यामवर्ण सा आर्यातारा यागु अंश । कृष्णवर्ण सा मामकीदेवीयागु अंश । ताम्र (रक्त) वर्ण सा पाण्डलादेवीयागु अंश । शुक्लवर्ण सा लोचनादेवीयागु अंश । श्वेतवर्ण सा वज्रधात्वीश्वरीयागु अंश धइगु तन्त्रे उल्लेख जूगु दु । वसपोलपिंगु अंश स्वरुप सा यागु मुत्र, गोमय, पय, दधि, घृत न्यातायात पंचगव्य धइगु खः ।

न्याम्ह सायागु नाम

नन्दा, भद्रा, जया, सौम्या, कपिला धइगु नामकरण जुया पंच गौ माता जुया च्वंगु दु । पृथ्वीलोके उत्पन्न जूवोगुलिं पंच गोमातानं धाइगु खः । पंच गोमातायात महालक्ष्मी नं धाइगु खः ।

गो लाय् बोँ चि, पालु, बजी तया कलशया खवे तइगु पंच गो माता धाइगु खः ।

पंच गोमाताया स्तोत्र

> ॐ नन्दा भद्रा जया सौम्या कपिला च कृपावती ।
> प्रसिद्धिं च महालक्ष्मीं आयु आरोग्य संपदम् ॥

ॐ नन्दा भद्रा जया सौम्या कपिला नाम जुया बिज्यापिं सकल प्राणीपिन्त दया तया बिज्यापिं जुया कृपावती धइगु नाम जुया बिज्याम्ह महालक्ष्मी आयु आरोग्य संपद सिद्धि समेत बिया बिज्यापिं खः ।

जज्ञ यायेबले पंचगव्य शोधन याना जज्ञ शोधन यायेगु व काय शोधन यायेगु अनिवार्य रुपं प्रचलित जुया च्वंगु दु ।

कलिजुग उत्पन्न जूबले पंच गोमाता अभाव जुया कामधेनु गौ छम्ह सा उत्पन्न जुया व कामधेनु सायागु मुत्र, दुरु, सौ, धौ, घ्यो न्याता तया पंचगव्य प्रसिद्धयाना ब्यूगु अशोका वदाने उल्लेख जूगु दु ।

अथे जूगुलिं पंचगव्ये गोमुत्र प्रयोगयात धका घृणा चाय् मज्यू । यदि घृणा याना च्वन धासा मूलापत्ति दोषं लिप्त जुया आयु क्षीण जुया वनिगु रोग जुया दुर्गति बास वनी । प्रेतगति जुया दुर्गति भोग यायेमालीगु उल्लेख जूगु दु । पंचगव्यं शोधन मयाय्कं गुबलेनं काय शुद्ध जुइमखु ।

अतः पंचगव्य तयार याना कया उचित स्थाने च्वना अमोघपरि शुद्धराज तथागतयागु धारणी ७ न्हय्धा ब्वना शोधन याये । सर्वत्र हा याये शुद्ध जुया च्वनी पंचतारापिंगु सुदृष्टि लगे जुया विघ्न मदया व्रनी धइगु बुद्धोपदेश उल्लेख जुया च्वंगु दु ।

पंचगव्य महत्व

पूर्वकाले अमोघपरि शुद्धराज तथागत उत्पन्न जुया बिज्यावले सम्पूर्ण प्राणीपिन्त काय वाक् चित्त शुद्ध याना उद्धार यायेगु कारणे पूर्व उल्लेखित पंचगव्ययात वसपोल तथागतयागु धारणी ७ न्ह्य्धा ब्वना शोधन याना सर्वत्र सिंचन याना (हा याना) बियो। जिं सुदृष्टिं स्वया च्वने। पंचगव्य स्पर्श जुइ मात्रं सकलयागु काय वाक् चित्त शुद्ध याना बिये। विघ्न बाधां जुया वइगु दुःख जन्म मरण तापाका बिये। बुद्धकार्य यायेमफइगु चूलाका निर्वाण थ्यंका बिये धइगु उपदेश शाक्यमुनि भगवान बुद्धं सकलयात कना बिज्यागु महायान चर्य विधाने उल्लेख जूगु दु। थुजागु महायान चर्य असंख्य कल्पयानं पूर्वकालं निसें प्रचार जुया च्वंगु बुद्धोपदेश खः। थुजागु बुद्धोपदेश महायान चर्य जक अर्हत, प्रत्येक बुद्ध, बुद्ध तथागत पद लाभ जुइगु खः।

पंचगव्य देवी साधन यायेगु विधि

मंजुश्री मूल कल्पे च्वंगु बुद्धोपदेश उल्लेख जूगु कथं पंचमहा देवी महाशीतवती भगवतीया खःगु ल्हाते वज्रांकूश दु। वाम भुजद्वये वज्रांकूश – धइगु ध्यान वाक्ये उल्लेख जूगु दु। वज्रांकूश धइगु वज्र च्वका दुगु अंकूश खः। वसपोल भगवती साधन यायेत पंचगव्य प्रयोग यायेगु मंजुश्री मूलकल्पे थुगु कथं उल्लेख जूगु दु।

वज्र च्वका दुगु वज्रांकूश भाव कया कूशयागु छगू हस्त क्वलाछि प्रमाणं अंकूश दयेका वज्रांकूश आकार याना पूर्वोक्त विधि अनुसार यागु पंचगव्यं इला तये। वज्रपाणि स्मरणयाना धुमधाम पूजा याये। १०० मत च्याका तये। द्वितीय प्रहरे

वज्रासन याना एकचित्तं ध्यान याये धुंका स्वाँ सिन्ह धूप तया बुद्ध बोधिसत्वपिन्त नमस्कार याना कूशयागु वज्रांकूश ज्वना महाशीतवती पंचरक्षा भगवती यागु मन्त्रं छगु लक्ष (लाख) जप याये। छगु लक्ष जप याये सिधेका अर्क सिमायागु सिं तया जज्ञ याये। वज्रपाणि बोधिसत्वं दर्शन बीबले महाशीतवती भगवतीनं दर्शन बिया मनोरथ कामना पूर्ण जुइगु सिद्धि वरदान बिया बिज्याइ धइगु पंचगव्य यागु महत्व बुद्धं मंजूश्री मूलकल्पे कना बिज्यागु उल्लेख जूगु दु।

वज्रसत्व पाराजिकाय् थथे कना तगु दु–

पंचगव्यं शकृत् पीत्वा सन्मन्त्राधिष्ठितं शुभम्।
सर्वपाप विनिर्मुक्तः शुद्धोभवति मानवः।

मन्त्र धारणीं अधिष्ठान याना तगु पंचगव्य न्हिथं त्वनेगु सेवन याम्ह सम्पूर्ण पापं मुक्त जुया मानव शरीर शुद्ध जुइ। थ्व पापमोचन यायेत प्रायश्चित यायेगु विधि खः। धइगु कना तगु दु।

हेवज्र तन्त्रे थथे उल्लेख जूगु दु - पंचगव्य प्रयोगयाना चर्ययाये सिद्धि लाभ जुया संसार दुःखं मुक्त जुइ।

तारापाराजिकाय् थथे उल्लेख जूगु दु- देव देवीपिंगु म्हे पुंका तगु वस्त्र सहित मिं नया भस्म जुइगु विघ्न वइबले शान्ति यायेगु थथे कना तगु दु- यदि देव देवीपिंगु मूर्ति पुंकातगु वस्त्र जक मिं नःगु जूसा मिं नःगु देव देवी मूर्ति पिने तया मिं नःगु वस्त्र वांछ्वया मेगु न्हूगु वस्त्र देछाया विधान अनुसार पूजा यायेगु। बलि बियागु देश.पिने वांछ्वया बीगु। पंचगव्य व कलश लखं हा याना शुद्धयायेगु विधि तारापाराजिकाय् कना तगु दु।

"वस्त्रादि पूर्ववत् स्थाप्य पंतगव्येन सिंचयेत्" थथे बुद्धोपदेश उल्लेख जुया च्वंगु दु।

बुद्धोक्त संसारामये थथे उल्लेख जूगु दु-

सूतके मृतके वापि प्रमादाद्वति भिक्षुवः।
तीर्थ व्रतोपवासेन पंचगव्येन शुद्धयति॥

प्रमाद जूपिं भिक्षुत व मचाबुइ बले, छैं मनू सीबले पंचगव्य कया जक शुद्ध जुइ। प्रमाद जूपिं भिक्षुपिसं व्रत उपवास च्वना पंचगव्यं सिंचन याना शुद्ध जुइ। काय शुद्ध यायेगु पंचगव्यं खः।

महामंजुश्रीपाराजिकाय् थथे उल्लेख जूगु दु -

पंचगव्य तथा वस्त्रं तीर्थस्नानं शुचिःभवेत।
शुचिस्यात् मातृ वन्धूनां त्रिरात्रेण यथाक्रमम्॥
जेष्ठभगिनी भगिन्यां पंचगव्येन सिंचयेत्॥

मां अबु दाजुकिजा मृत जुइ बले तीर्थे स्नानयाना पंचगव्य कया न्हूगु वस्त्रं पुना जक शुद्ध जुइ। फुकीत वा विवाहित तताकेहें मृत जुइ बले स्वन्हु दय्का स्नानयाना पंचगव्य कया जक शुद्ध जुइ।

पुनः वज्रसत्वपाराजिकाय् उल्लेख -

महापातक नाशाय सिंचनं गव्यपंचकम्।
एतेन शुद्धते कायं शोधनं ब्रत कर्मषु॥

महापातक पाप नाश यायेत पंचगव्य हा यायेमा। पंचगव्य जक काय शोधन जुइ। व्रतकर्मे नं शुद्ध यायेगु पंचगव्यं खः धइगु वज्रसत्वपाराजिकाय् उल्लेख जुया च्वंगु दु।

पंचगव्य औषधी

पूर्वकाले शाक्यमुनि बुद्ध जलवाहन जातके पंचगव्य घृत वास दयेका प्रयोगयाना उद्धारयागु जातक अवदाने कनातगु दु।

पंचगव्य घृत

गो शकृद् रस दध्यं च क्षीर मुत्रैः समैः घृतम्।
सिद्धं चातुर्थिकोन्मादः ग्रहापस्मार नाशनम्॥

गोदधि, गौदुग्ध, गोमुत्र, गोघृत, गोमय थुलि न्याता २ तोला बराबर भागतया अग्निपाक याये। पंचगव्य घृत तयार जुइ। थ्व बुद्ध वचन धइगु उल्लेख जूगु दु।

गुण- चातुर्थिक ज्वर जीर्ण ज्वरे प्यन्हुया छको वइगु ज्वर उन्माद (वैं जुइगु) ग्रहारपस्मार तिले वइगु रोगयात मात्रा १ तोलाया प्रमाणं सेवन याके। अवधि १५ दिन तकया भित्रे उक्त रोग शान्त जुया वनी धइगु जातक अवदाने उल्लेख जूगु दु।

थ्व पंचगव्य घृत वास जलवाहन बोधिसत्वं प्रयोगयाना वंगु उल्लेख जुया च्वंगु सत्य प्रमाण खः। अथेहे मेमेगु यकों अमृत समान धका वर्णन याना तगु दु। घृणायाना तिरस्कार याइपिन्त बुद्धयागु सुदृष्टि लगे जुइमखु। सदां दुःखि जुया च्वनी।

पंचगव्ययात नमस्कार याना तगु स्तोत्र

नन्दा भद्रा जया सौम्या कपिलायै नमोनमः।
प्रसीदस्व महालक्ष्मी आयु आरोग्य संपदम्॥

नन्दा भद्रा जया सौम्या कपिला नाम जुया च्वंपिं छलपोल यात नमस्कार यानागु दु। महालक्ष्मी जुया बिज्याम्ह छलपोलं आयु आरोग्य बृद्धि याना प्रसन्न जुया बिज्याहुँ।

थुलि पंचगव्य यागु परिचय व महत्व सारांश क्वचाल।

शुभम्। संकलनकर्ता- सद्धर्मराज वज्राचार्य

कविराज सद्धर्मराज वज्राचार्यपाखें अनुवाद जुया पिदंगु व सम्पादन जूगु सफूत

१) सद्धर्म पुण्डरीक वैपुल्य सूत्र। नेपाल भाषा अर्थ सहितः। थ्वनं व सूत्रया छगु बौद्ध दर्शन सिद्धान्त आधारित जूगु खः।

२) बुद्ध जननी मायादेवी व लुम्बिनी। मायादेवीयागु अतीतकाल यागु बौद्ध इतिहास।

३) कर्मफल यागु बाखँ। सुनां गुजापिसं कर्मभोग याइगू व खुगु गतिं उत्पन्न जूपिंगु स्वभाव व कर्म विपाक सीकेगु ज्ञान।

४) बुद्ध स्तोत्र धारणी पाठ। धारणी ब्वनाया पुण्यफल सीकेगु ।

५) न्ह्यगु तुतः स्तोत्र मुना। नेपाल भाषा अर्थ सहितः।

६) ॐमणिपद्मेहूँ यागु अर्थ सहितः। आयु चिकं, शरीर त्वादिवा स्वरुप धइगु ज्ञान सीकेगु बुद्धोपदेश।

७) सुवर्ण नृपाऽवदान। सम्पादन जूगु सफू। जुजु सुवर्ण यागु परिचय सत्य आधारित इतिहास।

८) आदिबुद्ध वज्रसत्व व प्रज्ञापारमिता संवादः। पंचतथागत बोधिसत्व, देवीगण प्रकट जूगु निर्देशन बियातगु बुद्धोपदेशः।

९) समाधिराज सूत्र। समाधिज्ञान सम्बन्धि बुद्धोपदेश व न्ह्यगु जातक समेत कनातगु दु।

१०) बौद्ध सन्धा भाष्य बोधः। बौद्ध ग्रन्थे च्वंगु सन्धा भाष्य शब्द बोध याना चर्ययायेगु बौद्ध धर्म।